Muzeum Getta Warszawskiego

Raport 2023

www.1943.pl

zbieramy
budujemy
pamiętamy

we collect
we build
we remember

עָלֶיהָ לִבְנֵיכֶם סַפֵּרוּ וּבְנֵיכֶם לִבְנֵיהֶם וּבְנֵיהֶם לְדוֹר אַחֵר׃

Powiedzcie to synom waszym,
a synowie wasi niech powiedzą swoim synom,
a synowie ich następnym pokoleniom.

Tell your children about it,
And let your children tell theirs,
And their children the next generation.

Joel 1:3

Muzeum Getta Warszawskiego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Sfinansowane ze środków
Ministerstwa Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

zbieramy
budujemy
pamiętamy

we collect
we build
we remember

Dyrekcja Muzeum Getta Warszawskiego, od lewej: Katarzyna Person — Zastępczyni Dyrektora ds. Naukowo-Wystawienniczych; Albert Stankowski — Dyrektor MGW; Joanna Dudelewicz — Zastępczyni Dyrektora ds. Ekonomiczno-Organizacyjnych i Inwestycji (2024)

Management of the Warsaw Ghetto Museum, from the left: Katarzyna Person — Deputy Director for Research and Exhibition Programming; Albert Stankowski — Director of the WGM; Joanna Dudelewicz — Deputy Director for Economic and Organizational Affairs and Investments (2024)

fot. R. Wilczyński

Szanowni Państwo,

Muzeum Getta Warszawskiego wchodzi w szósty rok działania. Rok 2023 miał dla naszej instytucji szczególne znaczenie w związku z 80. rocznicą powstania w getcie warszawskim, w której obchodach Muzeum odegrało kluczową rolę koordynatora. O tym, jak szeroko zakrojone były podejmowane działania, przeczytacie Państwo w niniejszej publikacji.

Rok 2023 był dla Muzeum niezwykle istotny także pod innym względem – rozpoczęła się budowa nowej siedziby w dawnym żydowskim Szpitalu Dziecięcym fundacji Bersohnów i Baumanów w Warszawie. Proces inwestycji jest już na bardzo zaawansowanym etapie. To nasz najważniejszy i najbardziej złożony projekt i jestem bardzo dumny z zaangażowania zespołu Muzeum. Zakończono projektowanie wystawy stałej, pozyskano najważniejsze obiekty bez zakłócania bieżącej działalności.

W zeszłym roku rozpoczął się także niezwykle dla nas ważny projekt upamiętniania mniejszych gett wokół Warszawy. Pierwszy pomnik – „Macewa Pamięci" autorstwa rzeźbiarza Jerzego Kaliny – stanął w Józefowie Biłgorajskim. Kolejne zostały i zostaną odsłonięte w następnych latach.

Ladies and Gentlemen,

The Warsaw Ghetto Museum is entering its sixth year of operation. 2023 was a particularly significant year for our institution due to the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, whose commemorations the Museum coordinated. In this publication, you will read about the scope of the activities organised on the occasion.

2023 was also extremely important in another respect: construction of the Museum's new premises began at the former Jewish Bersohn and Bauman children's hospital in Warsaw. The project is already well underway. This is our most important and complex project, and I am very proud of the engagement of our teams. The design of the permanent exhibition has been completed and the most important artefacts have been acquired without disrupting everyday operations.

Last year also saw the launch of an extremely important project to commemorate smaller ghettos in the vicinity of Warsaw. The first monument – a Matzevah of Memory by sculptor Jerzy Kalina – was erected in Józefów Biłgorajski. More memorials have been and will be unveiled.

Mówiąc o istotnych projektach nie sposób pominąć działań realizowanych przez Muzeum wokół miejsca wykopalisk w bezpośrednim sąsiedztwie dawnego bunkra ŻOB na ul. Miłej 18 w Warszawie. Zachęcam Państwa do zapoznania się z nimi i wsparcia wysiłków naszej instytucji zmierzających do zachowania tego bezcennego reliktu powstania w getcie warszawskim.

Zapraszam do lektury raportu z działalności naszej instytucji w roku 2023.

Albert Stankowski
Dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego

Speaking of flagship projects, one cannot fail to mention the Museum's activities in connection with the excavations in the immediate vicinity of the former ŻOB bunker at 18 Miła Street in Warsaw. I invite you to learn about these efforts and to support our institution in preserving this priceless relic of the Warsaw Ghetto Uprising.

I invite you to read the report on the activities of our institution in 2023.

Albert Stankowski
Director of the Warsaw Ghetto Museum

Muzeum Getta Warszawskiego

Muzeum Getta Warszawskiego zostało powołane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2018 roku.

Misją Muzeum jest upowszechnianie wiedzy na temat życia codziennego, strategii przetrwania, walki i Zagłady polskich Żydów w getcie warszawskim oraz innych gettach na terenie Polski okupowanej w latach 1939–1945 przez Niemców. Nadrzędnym celem naszych działań jest przywracanie pamięci straconych ludzkich istnień poprzez inicjatywy upamiętniania dat związanych ze szczególnymi wydarzeniami w historii polskich Żydów.

Docelową siedzibą Muzeum Getta Warszawskiego jest zespół budynków dawnego Szpitala Dziecięcego im. Bersohnów i Baumanów przy ulicy Śliskiej 51 / Siennej 60. Ufundowany przez żydowskich przemysłowców i filantropów Majera i Chaję Bersohnów oraz Salomona i Paulinę Baumanów, szpital był świadkiem wielu kluczowych wydarzeń związanych z historią stolicy. Niewiele pozostało w Warszawie oryginalnych budynków – ostańców – mogących poszczycić się taką historią. Dzięki powołaniu Muzeum Getta Warszawskiego i decyzji o ulokowaniu go w budynkach szpitalnych, dawny Szpital Dziecięcy im. Bersohnów i Baumanów stanie się niemal jedynym w swym rodzaju pomnikiem historii. Będzie to zarazem hołd złożony ludziom, których losy związane były ze szpitalem, a przede wszystkim – ofiarom Zagłady, setkom tysięcy Żydów stłoczonych w warszawskim getcie, a następnie bestialsko zamordowanych. Mamy nadzieję, że Muzeum, pełniąc rolę depozytariusza pamięci, łączącego przeszłe i przyszłe pokolenia, stanie się ważnym miejscem na mapie współczesnej Warszawy.

Obecnie budynek jest remontowany. Zakończenie prac planowane jest na 2026 rok.

Warsaw Ghetto Museum

The Warsaw Ghetto Museum was established by the Polish Ministry of Culture and National Heritage in 2018.

The Museum's mission is to disseminate knowledge about the daily life, survival strategies, the struggle and the extermination of Polish Jews in the Warsaw ghetto and other ghettos in Poland under German occupation in 1939-1945.

Our overarching aim is to restore the memory of the human lives lost through initiatives commemorating important events in the history of Polish Jews.

The Warsaw Ghetto Museum will soon move into its new premises at the former Bersohn and Bauman Children's Hospital at 51 Śliska Street / 60 Sienna Street. Founded by Jewish industrialists and philanthropists Majer and Chaja Bersohn and Salomon and Paulina Bauman, the hospital witnessed many key events in the history of Poland's capital. There are few original buildings left in Warsaw, and few that can boast such a history. Thanks to the establishment of the Warsaw Ghetto Museum and the decision to house it in the hospital complex, the Bersohn and Bauman Children's Hospital will become a historical memorial like no other. The Museum is also a tribute to those whose biographies were linked to the hospital and, first and foremost, to the victims of the Holocaust – the hundreds of thousands of Jews who were crowded into the Warsaw ghetto and ultimately brutally murdered. We hope that the Museum, in its capacity of a memory trustee, connecting past and future generations, will become an important place on the map of contemporary Warsaw.

The building is currently undergoing renovations. Work is scheduled to be completed in 2026.

Wizualizacja projektu siedziby Muzeum Getta Warszawskiego, projekt: Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Visualization of the Warsaw Ghetto Museum headquarters project, design: Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Warszawa, widok na zburzone kamienice przy ul. Świętokrzyskiej i Mazowieckiej, ze zbiorów MGW

Warsaw, view of the demolished tenements on Świętokrzyska and Mazowiecka Streets, from the collection of the WGM

fot. MGW

Getto warszawskie

Przedwojenna Warszawa była największym w Europie i drugim na świecie – po Nowym Jorku – centrum żydowskiego życia. W momencie wybuchu drugiej wojny światowej mieszkało tu ok. 380 tys. Żydów, stanowiących blisko 1/3 ogółu ludności miasta. Już na początku drugiej wojny światowej liczba ta znacząco wzrosła na skutek przesiedlenia ludności z ziem włączonych do Trzeciej Rzeszy i innych miast Generalnego Gubernatorstwa. W połowie listopada 1940 roku Niemcy zamknęli bramy getta w Warszawie i odcięli stłoczonych tam ludzi od reszty miasta. Na powierzchni liczącej nieco ponad 3 km² znaleźli się Żydzi nie tylko z Warszawy, ale i z innych miast, również z zagranicy. Na początku 1941 roku było to już 450 tys. osób. Za opuszczenie wyznaczonego obszaru zamieszkania groziła kara śmierci, podobnie jak za pomoc udzielaną Żydom po tzw. aryjskiej stronie. Getto warszawskie było największym gettem w okupowanej przez Niemców Europie.

Od początku jego istnienia zasadniczymi problemami były: przeludnienie, zła sytuacja sanitarna, niewolnicza praca i eksploatacja ekonomiczna, co powodowało głód i choroby zakaźne. Na skutek tragicznych warunków bytowych doszło do drastycznego wzrostu śmiertelności. Do lipca 1942 roku zmarło w getcie około 90 tys. osób. Wiosną 1942 roku Niemcy przystąpili do tzw. Akcji Reinhardt, której celem była systematyczna zagłada Żydów na terenie Generalnego Gubernatorstwa. 22 lipca 1942 roku w getcie warszawskim rozpoczęła się tzw. Wielka Akcja, czyli deportacja do obozu zagłady w Treblince, gdzie w ciągu zaledwie dwóch miesięcy zgładzono blisko 270 tys. warszawskich Żydów. Na obszarze zmniejszonego getta pozostało jedynie ok. 45-50 tys. osób, pracujących niewolniczo w przedsiębiorstwach produkujących na rzecz III Rzeszy lub pozostających w getcie nielegalnie.

Zrozumiawszy zamiary niemieckiego okupanta, Żydzi postanowili podjąć heroiczną walkę. 19 kwietnia 1943 roku wybuchło powstanie w getcie warszawskim. Kiedy Niemcy przystąpili do ostatecznej likwidacji getta, zostali zaatakowani przez grupy Żydowskiej Organizacji Bojowej (ŻOB) i Ży-

The Warsaw ghetto

Pre-war Warsaw was the largest centre of Jewish life in Europe and – after New York – had the second largest Jewish population of any city in the world. On the eve of World War II, it was home to some 380,000 Jews, who made up almost a third of its population. After the outbreak of war, this number increased significantly as a result of the resettlement to Warsaw of Jews from areas incorporated into the Third Reich and other cities in the General Government. In mid-November 1940, the Germans closed the gates of the Warsaw ghetto, cutting those inside off from the rest of the city. The area of just over three square kilometres was inhabited by Jews from Warsaw and other cities, or even countries. By the beginning of 1941, the ghetto population had swollen to 450,000. Leaving the ghetto was punishable by death, as was helping Jews on what was known as the Aryan side.

The Warsaw ghetto was the largest ghetto in German-occupied Europe. From the start it was plagued by overcrowding, abhorrent sanitary conditions, slave labour and economic exploitation, starvation, and infectious diseases. The drastic living conditions led to a rapid increase in mortality. By July 1942, some 90,000 people in the ghetto had died. In the spring of 1942, the Germans launched Operation Reinhardt, which aimed at the systematic extermination of Jews in the General Government. On 22 July 1942, the *Grossaktion* began in the Warsaw ghetto, i.e. deportations to the extermination camp at Treblinka, where nearly 270,000 Jews from Warsaw were exterminated in just two months. Only about 45,000-50,000 people remained in the now reduced ghetto, working as slaves in German enterprises or hiding in the ghetto illegally.

By now the intentions of the German occupiers were clear, and the Jews decided to put up a heroic fight. On 19 April 1943, an uprising broke out in the Warsaw ghetto. When the Germans set about the final liquidation of the ghetto, they were attacked by groups from the Jewish Combat Organisation (ŻOB) and the Jewish Military Union (ŻZW). On 8 May, German troops destroyed the bunker at 18 Miła Street, which housed the ŻOB headquarters with the or-

dowskiego Związku Wojskowego (ŻZW). 8 maja niemieckie oddziały zniszczyły bunkier przy ul. Miłej 18, w którym mieściła się siedziba dowództwa ŻOB wraz z jej przywódcą Mordechajem Anielewiczem. Datę tę uznaje się za symboliczny koniec powstania, chociaż sporadyczne potyczki trwały nadal. Niemcy systematycznie podpalali dom po domu. Po wysadzeniu Wielkiej Synagogi przy ulicy Tłomackie Jürgen Stroop – kat warszawskiego getta, dowodzący likwidacją, napisał w raporcie do Heinricha Himmlera: „Nie ma już żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej w Warszawie". Tragedia Żydów zamkniętych w warszawskim getcie, mierzących się z nieludzkimi warunkami życia, jest centralną częścią przyszłej ekspozycji Muzeum.

Pragniemy pokazać zwykłych ludzi, którzy w warunkach bezprzykładnego zniewolenia starali się zachować podstawowe wartości ogólnoludzkie w życiu rodzinnym, religijnym, naukowym i kulturalnym.

ganisation's leader Mordechai Anielewicz. This date is considered the symbolic end of the uprising, although sporadic skirmishes continued. The Germans went around the ghetto setting house after house on fire. After the Great Synagogue on Tłomackie Street was dynamited, Jürgen Stroop – the SS commander in charge of the operation – wrote in a report to Heinrich Himmler: "The Jewish residential quarter in Warsaw is no more". The tragedy of the Jews confined in the Warsaw ghetto, facing inhuman living conditions, is a central theme of the Museum's future permanent exhibition.

We wish to show ordinary people who, under unprecedented conditions of enslavement, tried to preserve basic human values in their family, religious, scientific and cultural lives.

Działalność statutowa

Udostępnienie Muzeum Getta Warszawskiego – pierwszego Muzeum Holokaustu w Polsce jest planowane na 2026 rok, lecz jego działalność statutowa trwa od momentu powołania w 2018 roku.

Misja:
Upowszechnianie wiedzy na temat życia codziennego, walki i Zagłady polskich Żydów w getcie warszawskim oraz innych gettach na terenie okupowanej przez Niemców Polski.

Wizja:
Stworzenie wystawy stałej Muzeum Getta Warszawskiego w zrewitalizowanym budynku dawnego Szpitala Bersohnów i Baumanów, gromadzenie archiwaliów, artefaktów i świadectw pamięci oraz czerpanie z dorobku, doświadczeń i zasobów polskich i zagranicznych instytucji zajmujących się tematyką getta.

Statutory activities

The Warsaw Ghetto Museum – the first Holocaust Museum in Poland – is scheduled to open in 2026, but its statutory activities have been going on since its establishment in 2018.

Mission:
Disseminating knowledge about the everyday life, struggle, and extermination of Polish Jews in the Warsaw ghetto and other ghettos in German-occupied Poland.

Vision:
Creating the Warsaw Ghetto Museum's permanent exhibition in the revitalised Bersohn and Bauman Hospital, collecting archival materials, artefacts and testimonies as well as drawing on the achievements, experience and resources of Polish and international institutions dealing with the subject of ghettos.

Gra mobilna poświęcona powstaniu w getcie warszawskim, fragment pomnika granic getta warszawskiego, proj. Eleonora Bergman i Tomasz Lec

Mobile game dedicated to the Warsaw Ghetto Uprising, fragment of the monument marking the border of the Warsaw ghetto, designed by Eleonora Bergman and Tomasz Lec

Zadania statutowe Muzeum:

- Tworzenie podstaw naukowych dla rozwoju i upowszechniania wiedzy o historii getta warszawskiego.
- Stworzenie przestrzeni wystawienniczej i ośrodka naukowego inspirującego do refleksji na temat historii getta warszawskiego; z uwzględnieniem historii Żydów w Polsce, a w szczególności w Warszawie, Zagłady Żydów i losów Żydów w czasie drugiej wojny światowej w Warszawie i poza nią – na ziemiach polskich okupowanych przez Trzecią Rzeszę Niemiecką oraz powojennych losów Żydów w Polsce.
- Konsolidacja działań na rzecz ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym Żydów uwięzionych w getcie warszawskim.
- Podejmowanie inicjatyw w zakresie renowacji i rewaloryzacji zabytków związanych z historią getta warszawskiego.
- Prowadzenie działalności kulturalnej, naukowej, edukacyjnej i popularyzatorskiej, związanej z historią getta warszawskiego.
- Inicjowanie i wspomaganie inicjatyw społecznych oraz organizacji pozarządowych przyczyniających się do ochrony i upamiętniania historii getta warszawskiego.
- Opieka i podtrzymywanie pamięci o fundatorach zabytkowego budynku Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów, a także o społeczności żydowskiej w dziewiętnastowiecznej Warszawie.

The Museum's statutory tasks include:

- Creating academic foundations for research and the dissemination of knowledge about the history of the Warsaw ghetto.
- Creating an exhibition space and a research centre to inspire reflection on the history of the Warsaw ghetto, including the history of Jews in Poland, especially in Warsaw, the Holocaust, and the wartime fate of Jews in Warsaw and in German-occupied Polish territories, as well as the postwar fate of Jews in Poland.
- Consolidating activities aimed at protecting and preserving the cultural heritage of Jews from the Warsaw ghetto.
- Restoring and revitalising historic sites related to the history of the Warsaw ghetto.
- Organising cultural, academic, and educational activities as well as popularising the history of the Warsaw ghetto.
- Spurring and supporting grassroots initiatives and non-governmental organisations which contribute to preservation and the commemoration of the history of the Warsaw ghetto.
- Keeping alive the memory of the founders of the historic Bersohn and Bauman Children's Hospital, and of the nineteenth-century Jewish community of Warsaw.

Rada Muzeum

Na podstawie ustawy o muzeach z 21 listopada 1996 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołał członków Rady Muzeum przy Muzeum Getta Warszawskiego.

Zgodnie z ustawą Rada Muzeum sprawuje nadzór nad wypełnianiem przez nie jego powinności wobec zbiorów i społeczeństwa; ocenia działalność instytucji na podstawie przedłożonego przez Dyrektora muzeum rocznego sprawozdania oraz opiniuje przedłożony przez Dyrektora roczny plan działalności; w przypadku ogłoszenia konkursu na stanowisko Dyrektora wyznacza do składu komisji konkursowej dwóch dodatkowych członków. Kadencja członków Rady Muzeum trwa cztery lata. W latach 2019–2023 w skład Rady zostali powołani i zaproszenie przyjęli:

- Colette Avital
- Anna Stupnicka-Bando
- Barbara Blumenthal
- Mieczysław Cisło
- Abraham Foxman
- Artur Hofman
- Wacław Kornblum
- dr Jan Kutnik
- Małgorzata Naimska
- Gideon Nissenbaum
- Irene Kronhill-Pletka
- Michael Schudrich
- Jarosław Sellin
- Adam Struzik
- Marian Turski

Museum Council

Under the Museum Act of 21 November 1996, the Minister of Culture and National Heritage appointed the members of the WGM Museum Council.

According to the Act, the Museum Council oversees the implementation of the Museum's duties with regard to its collections and to the public, assesses the activities of the institution based on an annual report submitted by the Director, and gives its opinion as to the annual plan presented by the Director. Should a competition for the post of Director be announced, it appoints two additional members to the competition committee. The members of the Museum Council are appointed for a term of four years. The following individuals were appointed to serve on the Museum Council for the 2019-2023 period:

- Colette Avital
- Anna Stupnicka-Bando
- Barbara Blumenthal
- Mieczysław Cisło
- Abraham Foxman
- Artur Hofman
- Wacław Kornblum
- PhD Jan Kutnik
- Małgorzata Naimska
- Gideon Nissenbaum
- Irene Kronhill-Pletka
- Michael Schudrich
- Jarosław Sellin
- Adam Struzik
- Marian Turski

EDUKACJA

EDUCATION

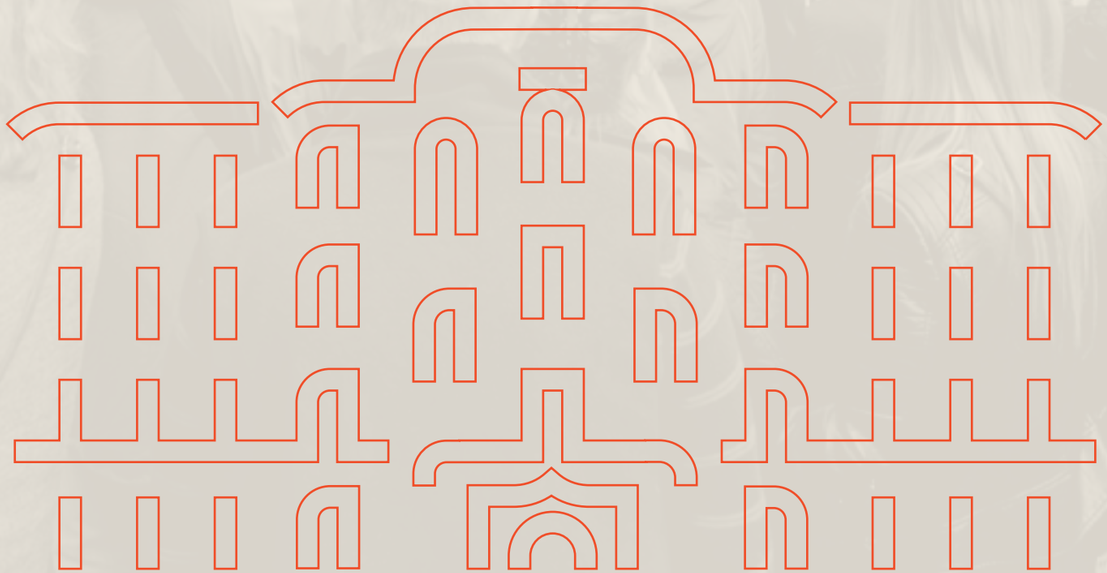

Zajęcia edukacyjne prowadzone przez Dział Edukacji, Liceum im. Księcia Józefa Poniatowskiego w Warszawie (prow. dr Wiesława Młynarczyk)

Educational classes conducted by the Education Department, Prince Józef Poniatowski High School in Warsaw (pres. PhD Wiesława Młynarczyk)

W związku z przypadającą w 2023 roku 80. rocznicą wybuchu powstania w getcie warszawskim przeprowadzono w języku angielskim 16 spacerów szlakiem walk powstańczych. Wzięło w nich udział 138 osób. Z okazji 83. rocznicy zamknięcia getta warszawskiego przeprowadzono spacery po terenie dawnego małego i dużego getta.

W ramach Festiwalu Singera odbyły się oprowadzania po dawnym małym i dużym getcie warszawskim. Łącznie wzięło w nich udział 150 osób.

In connection with the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, 16 walks along an Uprising Trail were conducted in English for a total of 138 people. On the 83rd anniversary of the closure of the Warsaw ghetto, walking tours were conducted around the area of the former small and large ghetto.

Guided tours of the former small and large ghetto were also organised within the framework of Singer's Warsaw Festival. A total of 150 people took part.

Spacer edukacyjny po małym getcie, ul. Waliców 14

Educational walk through the small ghetto, 14 Waliców St.

fot. R. Wilczyński

Lekcje muzealne, spacery i oprowadzania

Dział Edukacji przeprowadził w 2023 roku 55 stacjonarnych lekcji muzealnych w szkołach m.in. w Warszawie, Łodzi, Raszynie czy Zalesiu Dolnym. Wzięło w nich udział ok. 1650 uczniów. Szkoły warszawskie korzystały również z oferty spacerów edukacyjnych MGW. Przeprowadzono 7 takich spacerów, w których uczestniczyło ok. 180 osób.

Museum Lessons, Guided Walks and Tours

In 2023, the Education Department delivered 55 museum lessons across schools in Warsaw, Łódź, Raszyn, Zalesie Dolne, and in other localities. These were attended by around 1650 students. Warsaw schools could also take advantage of WGM's offer of guided educational walking tours. Seven such tours were carried out for a total of approximately 180 participants.

Po wykopaliskach archeologicznych oprowadzono delegację Ministerstwa Kultury Włoch i Ministerstwa ds. Diaspory z Izraela oraz grupę przewodników izraelskich z Centrum Begina.

A delegation from the Italian Ministry of Culture and the Israeli Ministry of Diaspora Affairs as well as a group of Israeli guides from the Begin Centre were shown around the archaeological site.

Zorganizowano 10 oprowadzań po przyszłej siedzibie Muzeum Getta Warszawskiego. Wzięło w nich udział ok. 320 osób. Dodatkową grupę stanowili seniorzy warszawscy. W oprowadzaniach po stanowisku archeologicznym przy ulicy Miłej 18 od połowy czerwca do końca listopada 2023 wzięły udział 3162 osoby.

Ten guided tours of the future Warsaw Ghetto Museum buildings were organised, with a total of some 320 people taking part. An additional group consisted of seniors. 3162 people took part in guided tours of the archaeological site on 18 Miła Street from mid-June to the end of November 2023.

Spacery edukacyjne po budynku Szpitala Dziecięcego im. Bersohnów i Baumanów

Educational walks through the building of the Bersohn and Bauman Children's Hospital

fot. R. Wilczyński

Seminaria, konferencje i warsztaty

W ramach projektu „Miasta żydowskich powstań" zorganizowane zostało seminarium wyjazdowe dla nauczycieli i edukatorów do Będzina, Gliwic, Białegostoku oraz do byłego obozu Zagłady w Auschwitz-Birkenau. W sumie wzięło w nim udział 60 dydaktyków z całej Polski. W seminarium współorganizowanym z Przystankiem Historia IPN poświęconym 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim wzięło udział 30 nauczycieli i edukatorów. Z tym samym partnerem zorganizowano także seminarium poświęcone 83. rocznicy zamknięcia getta warszawskiego. Wzięło w nim udział 25 nauczycieli i edukatorów.

Zorganizowano warsztaty z młodzieżą szkolną z miast, w których miały miejsce powstania w gettach: Warszawy, Będzina, Sosnowca, Częstochowy, Białegostoku i dodatkowo Łodzi. Warsztaty składały się z krótkiego wykładu o historii getta warszawskiego, oprowadzania po jego terenie i pracy z przedmiotami odnalezionymi podczas wykopalisk prowadzonych przez MGW przy

Seminars, Conferences and Workshops

As part of the project "Cities of Jewish Uprisings", an out-of-town seminar for teachers and educators was organised in Będzin, Gliwice, Białystok and Auschwitz-Birkenau Death Camp. A total of 60 educators from all over Poland took part. A seminar co-organised with the Institute of National Remembrance's Next Stop History on the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising was attended by 30 teachers and educators. A seminar on the 83rd anniversary of the closing of the Warsaw ghetto was also organised with the same partner. It was attended by 25 teachers and educators.

Workshops were organised for schoolchildren from cities where Jewish uprisings had taken place: Warsaw, Będzin, Sosnowiec, Częstochowa, Białystok and additionally Łódź. They included a short lecture on the history of the Warsaw ghetto, a guided tour of the former ghetto area, and working with artefacts excavated at former 18 Miła Street. These workshops led

dawnej ulicy Miłej 18. Efektem spotkań były wystawy prezentowane w muzeach w miejscach zamieszkania młodzieży: w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (06.09.–31.12.2023), Muzeum Częstochowskim (20.09.–01.10.2023), Sosnowieckim Centrum Sztuki – Zamku Sieleckim (26.10.2023–05.01.2024) i Galerii im. Ślendzińskich w Białymstoku (29.12.2023–14.01.2024).

to the creation of displays that were shown in museums in the students' home towns: Centralne Muzeum Włókiennictwa in Łódź (06.09.–31.12.2023), Muzeum Częstochowskie (20.09.–01.10.2023), Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki (26.10.2023–05.01.2024) and Galeria im. Ślendzińskich in Białystok (29.12.2023–14.01.2024).

Zorganizowano konferencję podsumowującą projekt „Getto w Warszawie – opowieść heroiczna". W konferencji wzięło udział 80 nauczycieli w całej Polski.

A conference concluding the project "The Warsaw ghetto: A Heroic Tale" was organized. It was attended by 80 teachers from all over Poland.

Pracowniczki Działu Edukacji uczestniczyły w konferencjach i warsztatach zewnętrznych:

- warsztaty dla młodzieży zorganizowane w Łodzi z okazji Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu
- Dni Przyjaźni Polsko-Izraelskiej i Kultury Żydowskiej – prowadzenie warsztatów dla uczniów i nauczycieli w Kołobrzegu
- konferencja zorganizowana przez Muzeum Okręgowe w Lesznie i tamtejszy Zespół Szkół Ekonomicznych
- spotkanie z młodzieżą szkół ponadpodstawowych w Warce poświęcone 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim
- seminarium kończące projekt „Droga do Shoah" (Muzeum na Majdanku) realizowany przez WCiES
- IV Seminarium dla Regionalistów, Edukatorów i Historyków „Historia – Edukacja – Pamięć", organizowane przez Muzeum i Miejsce Pamięci w Bełżcu
- spotkanie z edukatorami z Europy Wschodniej zorganizowane przez WCIES

Members of the WGM Education Department took part in the following conferences and externally organized workshops:

- Workshops for young people in Łódź on the occasion of International Holocaust Remembrance Day
- Days of Polish-Israeli Friendship and Jewish Culture – delivering workshops for students and teachers in Kołobrzeg
- A conference organised by the District Museum in Leszno and the local Economic Schools
- A meeting with secondary school students in Warka to mark the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising
- A seminar concluding the project "Road to Shoah" (State Museum at Majdanek) carried out by WCIES
- IV Seminar for Regionalists, Educators and Historians: "History – Education – Memory", organised by the Museum and Memorial in Bełżec

- warsztaty "Resistance, Memory, Politics and the Presence of War. Workshop on Multiperspectivity in the Remembrance of the Warsaw Ghetto Uprising"
- spotkanie z nauczycielami francuskimi na temat nauczania o Holokauście w Polsce
- Pardes Festival – festiwal kultury żydowskiej w Kazimierzu Dolnym i Zamościu
- Dni Kultury Żydowskiej w Busku-Zdroju
- konferencja metodyczna organizowana przez WCIES: „Ludzie. Miejsca. Przedmioty. Film dokumentalny jako narzędzie Edukacji o Auschwitz i Holokauście"
- V Ogólnopolska Konferencja Naukowa Muzeoterapia w Kielcach
- "TikTok Commerative and Educational Initiative" na zoomie oraz w Berlinie, organizowane przez TikTok Germany

- A meeting with educators from Eastern Europe organised by WCIES
- The workshop "Resistance, Memory, Politics and the Presence of War: Workshop on Multiperspectivity in the Remembrance of the Warsaw Ghetto Uprising"
- A meeting with French teachers devoted to teaching about the Holocaust in Poland
- Pardes Festival – festival of Jewish culture in Kazimierz Dolny and Zamość
- Days of Jewish Culture in Busko-Zdrój
- A methodological conference organised by WCIES: "People. Places. Artefacts: Documentary Films as a Tool for Education about Auschwitz and the Holocaust"
- 5th National Academic Museotherapy Conference in Kielce
- "TikTok Commemorative and Educational Initiative" on Zoom and in Berlin, organised by TikTok Germany

Warsztaty z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu prowadzone przez dr Halinę Postek w Łodzi

Workshop on the occasion of the International Holocaust Remembrance Day conducted by PhD Halina Postek in Łódź

fot. MGW

Edukacja
Education

Projekty audiowizualne

- Stworzono w aplikacji TikTok filmy edukacyjne poświęcone historii getta warszawskiego i jego mieszkańców. Zrealizowano dwie rocznicowe kampanie edukacyjne na TikToku: „Kalendarium powstania w getcie warszawskim" (z okazji 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim) oraz „Historia getta warszawskiego poprzez historię miejsc na terenie dzielnicy" (z okazji 83. rocznicy zamknięcia murów getta). W 2023 roku zanotowano 4 mln wyświetleń filmów, ponad 90 tys. polubień, ponad 24 tys. wyświetleń profilu.

- Nagrano wywiady z żydowskimi i polskimi świadkami historii (Aviva Blum, Marian Turski, Wacław Kornblum, Anna Stupnicka-Bando). (5593 wyświetleń).

- Umieszczono w aplikacji na smartfony drugą część audioprzewodnika (duże getto).

- W ramach projektu skierowanego do uczniów szkół znajdujących się na terenie dawnego getta warszawskiego powstały dwa filmy ilustrujące efekty pracy uczniów liceów ogólnokształcących – im. Romualda Traugutta i im. Józefa Poniatowskiego. W czasie warsztatów, konsultacji ze specjalistami, spacerów edukacyjnych i własnej pracy badawczej uczniowie warszawskich liceów odkrywali historię miejsca, w którym znajduje się budynek ich szkoły.

Audiovisual projects

- Educational videos on the history of the Warsaw ghetto and its inhabitants were created for TikTok. Two anniversary educational campaigns were implemented on TikTok: "Timeline of the Warsaw Ghetto Uprising" (to mark the 80th anniversary of the Uprising) and "History of the Warsaw ghetto through the history of places in the district" (to mark the 83rd anniversary of the closing of the ghetto). In 2023, these had 4,000,000 views, over 90 000 likes, and over 24,000 profile views.

- Interviews with Jewish and Polish witnesses (Aviva Blum, Marian Turski, Wacław Kornblum, Anna Stupnicka-Bando) were recorded (5593 views).

- The second part of the audio guide (on the large ghetto) was made available on the smartphone app.

- Within the framework of a project addressed to schools located in the former Warsaw ghetto area, two films were made illustrating the outcome of work done by students from the Romuald Traugutt and Józef Poniatowski secondary schools. Students from Warsaw secondary schools uncovered the history of their school neighbourhood through workshops, consultations with specialists, educational walking tours as well as their own research.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I WYDAWNICZA

RESEARCH AND PUBLICATIONS

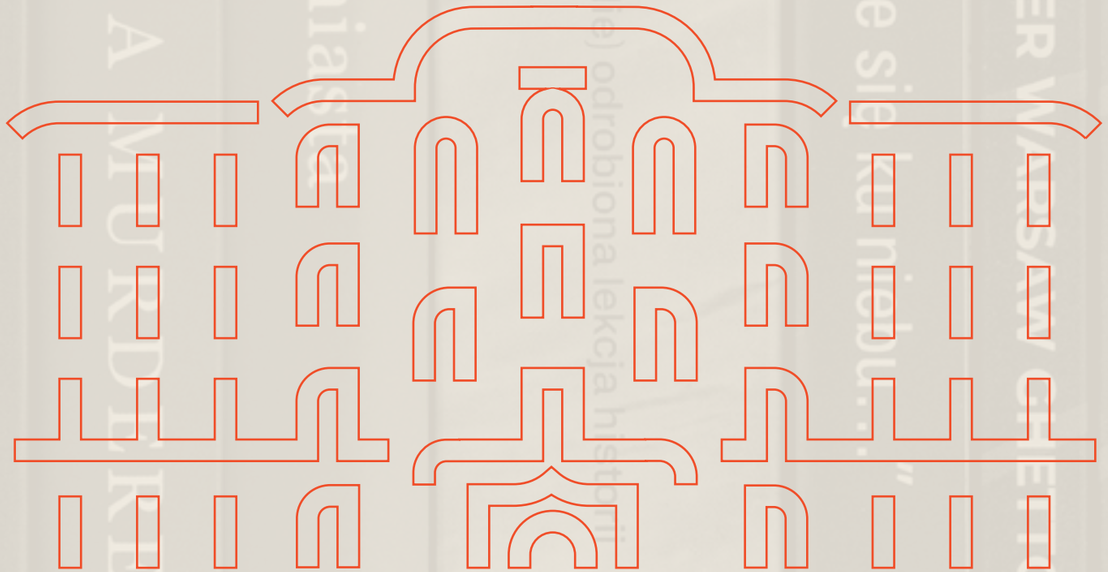

fot. R. Wilczyński

W 2023 roku działalność naukowa związana była głównie z pracą nad wystawą stałą, w tym z kwerendami muzealnymi, archiwalnymi i bibliotecznymi. Ponadto przeprowadzono szereg projektów badawczych, wystawienniczych i wydawniczych.

The Museum's research and academic activities in 2023 were mainly related to developing the permanent exhibition, including museum, archival and library searches. A number of research, exhibition and publication projects were also undertaken.

Przed rocznicą 19 kwietnia ukazał się drukiem (w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej) komiks Tomasza Bereźnickiego **„Getto płonie"**, a na placu Grzybowskim stanęła plenerowa wystawa czasowa oparta na wybranych planszach tego komiksu. Publikacja autorstwa Tomasza Bereźnickiego jest jedną z nielicznych na polskim rynku wydawniczym pozycji ukazujących dramat powstańców w getcie warszawskim w formie komiksu (powieści graficznej). To książka tym bardziej niezwykła, że tragiczne wydarzenia poznajemy śledząc losy trzech bohaterek komiksu - Żydówek, koleżanek z podwórka, które w obliczu niemieckiego nazistowskiego terroru stają z bronią w ręku do walki z okupantem. Narratorką jest Daniela, łączniczka i sanitariuszka Żydowskiej Organizacji Bojowej, cudem ocalała z niemieckiej pacyfikacji bunkra przy ulicy Miłej 18. Dzięki niej poznajemy historię getta od początków jego utworzenia, poprzez życie codzienne mieszkańców, po wydarzenia na Umschlagplatz latem 1942 roku i deportację Żydów z getta do obozu zagłady w Treblince.

Before the anniversary on 19 April, Tomasz Bereźnicki's graphic book ***Ghetto Burning*** was published in print (in a Polish and English language version), and an open-air temporary exhibition featuring a selection of pages from the book was set up on Plac Grzybowski.

Tomasz Bereźnicki's publication is one of a handful of graphic novels about the dramatic plight of the Warsaw ghetto insurgents. What makes it even more extraordinary is the fact that we learn about the tragic events of 1943 through the story of three young Jewish girls, former playmates, who decide to put up armed resistance against Nazi terror. The story is narrated by Daniela, a liaison and nurse with the Jewish Combat Organisation, who has miraculously survived the German raid on the bunker at 18 Miła St. Through her account, we discover the history of the ghetto from its creation, through the daily life of its inhabitants, to the events at the Umschlagplatz in the summer of 1942 and the deportations of Jews to the death camp at Treblinka.

Tomasz Bereźnicki, „Getto płonie", komiks wydany z okazji 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim

Tomasz Bereźnicki "Ghetto Burning", comic book published to commemorate the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising

fot. A. Stankowski

„Czarne posępne mury wznoszące się ku niebu…",
red. Martyna Grądzka-Rejak i Konrad Zieliński, wyd. MGW

"Black gloomy walls rising towards the sky....,"edited
by Martyna Grądzka-Rejak and Konrad Zieliński, pub. WGM

Tamara Włodarczyk, Ignacy Einhorn,
„Żydowska pamięć o powstaniu w getcie warszawskim",
wyd. TSKŻ i MGW

Tamara Włodarczyk, Ignacy Einhorn, "Jewish Memory
of the Warsaw Ghetto Uprising", pub. TSKŻ and WGM

Kolejny, trzeci już tom – **„»Czarne posępne mury wznoszące się ku niebu…«. Eseje historyczne o getcie warszawskim"**, zredagowany przez dr Martynę Grądzką-Rejak i prof. Konrada Zielińskiego, zawiera eseje, które ukazywały się m.in. na stronach powstającego Muzeum Getta Warszawskiego (https://1943.pl/). Pierwszy w okupowanej Europie miejski zryw zbrojny podjęty na tak poważną skalę i największy bunt ludności żydowskiej podczas II wojny światowej stanowi tematykę tomu. Wnikliwe teksty historyków, historyków sztuki, archeologów, badaczy, varsavianistów, dziennikarzy i przewodników mają charakter popularnonaukowy, ale Czytelnik odnajdzie również wskazówki źródłowe.

The volume (the third in a series) ***"Czarne posępne mury wznoszące się ku niebu…". Eseje historyczne o getcie warszawskim ("Dreary Black Walls Rising to the Sky…" Historical Essays on the Warsaw ghetto)***, edited by PhD Martyna Grądzka-Rejak and Prof. Konrad Zieliński, includes essays from the Warsaw Ghetto Museum website (https://1943.pl/). The first urban armed uprising of such magnitude in occupied Europe and the largest Jewish revolt during World War II is the subject matter of this volume. The texts, penned by historians, art historians, archaeologists, researchers, scholars of Warsaw's history, journalists and guides are intended for the general reader, but references to sources are also provided.

fot. R. Wilczyński

Jacek Konik,
„Głosy zabitego miasta",
wyd. MGW

Jacek Konik,
"The Voices of a Murdered City",
pub. WGM

Książka **„Głosy zabitego miasta. Wstępna prezentacja rezultatów badań archeologicznych na terenie dawnego getta warszawskiego w latach 2021–2022"** dr Jacka Konika jest połączeniem pracy naukowej z popularyzatorską. Pozwala zwykłemu laikowi zanurzyć się w zaginiony świat życia codziennego żydowskiej ludności Warszawy. Pokazane w publikacji wydobyte podczas badań artefakty przybliżają codzienną egzystencję żydowskich warszawiaków. Są to m.in. naczynia kuchenne, zastawa stołowa, książki, dokumenty czy przedmioty związane z żydowską religijnością — około 3500 obiektów. Badania były prowadzone przez Muzeum Getta Warszawskiego.

"The Voices of a Murdered City: Preliminary Presentation of the Results of Archaeological Research in the Area of the Former Warsaw ghetto in 2021–2022" by PhD Jacek Konik combines a scholarly and general approach. It allows lay readers to immerse themselves in the lost world of everyday Jewish life in Warsaw. The excavated artefacts shown in the book provide a glimpse into the everyday existence of Jewish Varsovians. These include kitchen utensils, tableware, books, documents and religious items – a total of some 3500 artefacts. The research was conducted by the Warsaw Ghetto Museum.

Masza Makarowa, „Przewodnik po dawnym getcie warszawskim", wyd. MGW

Masza Makarowa, "A guide to the former Warsaw ghetto", pub. WGM

fot. R. Wilczyński

W 2023 roku ukazał się także **„Przewodnik po dawnym getcie warszawskim"** autorstwa Maszy Makarowej, pracowniczki Działu Edukacji. Wydany w dwóch wersjach językowych, polskiej i angielskiej, zawiera informacje na temat 60 najważniejszych miejsc na terenie dawnego getta – zachowanych fragmentów murów zamkniętej dzielnicy, ostańców, które wciąż można odnaleźć na terenie Śródmieścia i Woli. Poza tym miejsc pamięci i upamiętnień z różnych okresów. „Jak oprowadzić po miejscu, którego nie ma? Czy jesteśmy w stanie choć na chwilę oczami wyobraźni zobaczyć tę Warszawę, nieistniejącą albo kryjącą się pod warstwą gruzów, na których powstało nowe życie? Czy historię tego, czego nie ma, mogą opowiedzieć upamiętnienia?" – zastanawia się autorka. W przewodniku zaproponowano trasy zwiedzania zaznaczone na specjalnie przygotowanych mapach. Opowieściom o poszczególnych obiektach towarzyszą archiwalne zdjęcia m.in. ze zbiorów Muzeum Getta Warszawskiego oraz zdjęcia współczesnej Warszawy. W publikacji zamieszczona została również lista wszystkich zachowanych ostańców na terenie dawnego getta.

A Guide to the former Warsaw ghetto by Masza Makarova, a member of WGM's Education Department, was also published in 2023. Available in two language versions (Polish and English), it contains information on 60 major sites in the former ghetto area: surviving fragments of the ghetto wall, historic buildings that can still be found in Śródmieście and Wola, memorials and commemorative installations from different periods. "How does one visit a place that no longer exists? Are we capable of imagining, even just for a moment, a Warsaw that is either no more or that lies buried beneath a layer of rubble, upon which new life has blossomed? Can the story of what is absent be told by memorials?", asks the author. The guide proposes sightseeing routes with maps. The stories of individual sites are supplemented with archival photographs, including from the collection of the Warsaw Ghetto Museum, as well as photographs of contemporary Warsaw. The publication also includes a list of all surviving buildings in the former ghetto area.

W 2023 roku ukazała się także książka **„Holokaust. (Nie)odrobiona lekcja historii”** Roberta Szuchty i prof. Piotra Trojańskiego. Holokaust był zorganizowanym i sfinansowanym przez III Rzeszę ludobójstwem na niewyobrażalną dotąd skalę i na stałe naznaczył historię XX wieku. Obejmował systematyczne stygmatyzowanie, prześladowanie i mordowanie Żydów przez nazistowskie Niemcy i ich sojuszników w latach 1933–1945. Szczegółowe omówienie Zagłady, jej mechanizmów i konsekwencji, nie jest zadaniem prostym, brakuje też narzędzi, które umożliwiałyby nauczycielom przekazywanie wiedzy na ten temat w sposób interesujący, zrozumiały i – przede wszystkim – przystępny. Podręcznik „Holokaust. Nie(odrobiona) lekcja historii” autorstwa dwóch doświadczonych historyków i dydaktyków ma tę lukę wypełnić. Publikacja objaśnia kluczowe pojęcia, zawiera bogaty materiał ilustracyjny z wyczerpującymi podpisami, ówczesne mapy, a także fragmenty tekstów źródłowych.

The book ***Holokaust. (Nie)odrobiona lekcja historii*** **(The Holocaust: A Historical Lesson (Not) Learned)** by Robert Szuchta and Prof. Piotr Trojański also came out. The Holocaust was a genocide organised and financed by the Third Reich on a hitherto unknown scale which permanently marred the history of the 20th century. It involved the systematic stigmatisation, persecution and murder of Jews at the hands of Nazi Germany and its allies between 1933 and 1945. Providing a detailed overview of the Holocaust, its mechanisms and consequences, is no easy task, and tools that would enable teachers to teach the subject in an interesting, comprehensible and – above all – accessible manner are lacking. The textbook, authored by two experienced historians and educators, is intended to fill this lacuna. The publication explains key concepts, contains extensive illustrations with comprehensive captions, historical maps, as well as excerpts from sources.

Robert Szuchta, Piotr Trojański, „Holokaust. (Nie)odrobiona lekcja historii”, wyd. MGW

Robert Szuchta, Piotr Trojański, “The Holocaust: A Historical Lesson (Not) Learned”, pub. WGM

Sklep
Shop

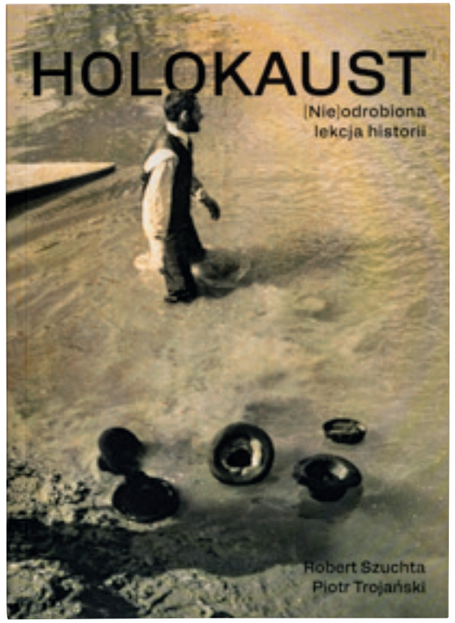

fot. R. Wilczyński

BUDUJEMY
WE BUILD

Symboliczne przekazanie kluczy w celu rozpoczęcia budowy siedziby Muzeum przy ul. Siennej 60, firmie Adamietz Sp. z o.o.; od lewej: Michael Joseph Schudrich — Naczelny Rabin Polski; Hanna Wróblewska — Zastępczyni Dyrektora ds. Naukowo-Wystawienniczych; Joanna Dudelewicz — Zastępczyni Dyrektora ds. Ekonomiczno-Organizacyjnych i Inwestycji; Albert Stankowski — Dyrektor MGW; zarząd Adamietz: Rajmund Adamietz — Prezes oraz Wojciech Gerber — Prezes Adamietz-Warszawa

Symbolic handing over of the keys to the construction of the Museum's headquarters at 60 Sienna Street, to Adamietz Sp. z o.o.; from the left, Michael Joseph Schudrich — Chief Rabbi of Poland; Hanna Wróblewska — Deputy Director for Research and Exhibition Programming; Joanna Dudelewicz — Deputy Director for Economic and Organizational Affairs and Investments; Albert Stankowski — Director of the WGM; Adamietz Board of Directors: Rajmund Adamietz — CEO and Wojciech Gerber — CEO of Adamietz-Warsaw

18 maja 2022 roku Muzeum Getta Warszawskiego przy ul. Zielnej 39 podpisało umowę z firmą ECM GROUP POLSKA. Po zawarciu umowy firma rozpoczęła wielobranżowy nadzór inwestorski obejmujący sprawdzenie dokumentacji projektowej oraz nadzór nad realizacją prac budowlanych i wystawy stałej w ramach zadania pn.: „Utworzenie Muzeum Getta Warszawskiego na terenie kompleksu dawnego Szpitala Dziecięcego fundacji małżeństwa Bersohn i Bauman przy ul. Siennej 60/Śliskiej 51 w Warszawie, tj.: zakup nieruchomości, sporządzenie projektów, realizacja prac budowlano-instalacyjnych, realizacja wystawy stałej oraz zakup i montaż pierwszego wyposażenia wraz z nadzorami", finansowanego ze środków MKiDN. Był to początek kolejnego, po wyłonieniu wykonawcy projektu budowy docelowej siedziby muzeum wraz z wystawą stałą, etapu budowy naszej inwestycji.

On 18 May 2022, the Warsaw Ghetto Museum at 39 Zielna Street signed a contract with ECM GROUP POLAND. The company subsequently commenced multi-discipline investor supervision, including: assessment of construction project documentation and supervision of construction works as well as the production of the permanent exhibition within the framework of the task "Creation of the Warsaw Ghetto Museum at the site of the former Children's Hospital erected by the Bersohn and Bauman Foundation at Sienna 60/Śliska 51 in Warsaw, i.e.: purchase of the property, project design, construction and installation works, production of the permanent exhibition and purchase and installation of first equipment along with required supervision", financed by the Ministry of Culture and National Heritage. This marked the beginning of the next stage of constructing our future home (following the selection of a contractor to perform construction work and build the permanent exhibition).

fot. R. Wilczyński

Zespół projektowy KB Projekty Konstrukcyjne we współpracy z APP Jerzy Wowczak oraz zespołem ART FM kontynuował prace nad realizacją usługi pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowej dla inwestycji pn. »Budowa Muzeum Getta Warszawskiego« wraz z projektem stałej wystawy, uzyskanie wymaganych uzgodnień i decyzji administracyjnych oraz pełnienie nadzoru autorskiego" na podstawie umowy zawartej z wykonawcą prac projektowych w dniu 20.04.2021 roku. W trakcie intensywnych prac nad koncepcją projektów budowlanych, technicznych i wykonawczych szczegółowo omawiane były aspekty funkcjonalności przestrzeni biurowo-administracyjnych, muzealnych i magazynowych, interpretacja oraz realizacja scenariusza wystawy stałej.

The project team (KB Projekty Konstrukcyjne in tandem with APP Jerzy Wowczak and ART FM) continued work on the task "Development of design documentation for the investment project 'Construction of the Warsaw Ghetto Museum', along with designing the permanent exhibition, obtaining requisite permits and administrative decisions and providing authorial supervision" based on an agreement concluded with the design contractor on 20.04.2021. In the course of intensive work on the construction, technical, and executive designs, the teams discussed aspects of office functionality, administrative, exhibition, and storage spaces, as well as the interpretation and implementation of the permanent exhibition script.

Kompleksowo omówione zostały kwestie z zakresu ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych oraz elementów zagospodarowania terenu. Zarówno wystawa stała, jak i pozostałe przestrzenie kompleksu wyposażone będą w elementy umożliwiające dostęp osobom ze specjalnymi potrzebami, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Zaplanowane zostały specjalne godziny otwarcia wystawy dla osób w spektrum autyzmu oraz dzień bezpłatnego wstępu. Ogród Muzeum, gdzie planowana jest m.in. instalacja artystyczna oraz prezentowana będzie makieta getta, a także nasadzenia możliwe do odbioru wieloma zmysłami, otwarty będzie w godzinach pracy Muzeum bez opłat. Muzeum dbać będzie o bioróżnorodność i zieleń (zielony dach).

Comprehensive discussions were also held with regard to the preservation of historic buildings and elements of site development. Both the permanent exhibition and other parts of the complex will be equipped with accessibility features for those with special needs, in line with the principles of universal design. Special exhibition opening hours for individuals on the autism spectrum and a free admission day have also been planned. The Museum Garden will be accessible during opening hours free of charge; it will boast an art installation and a model of the ghetto, as well as plant life that can be experienced with multiple senses. The Museum will ensure biodiversity and have a green roof.

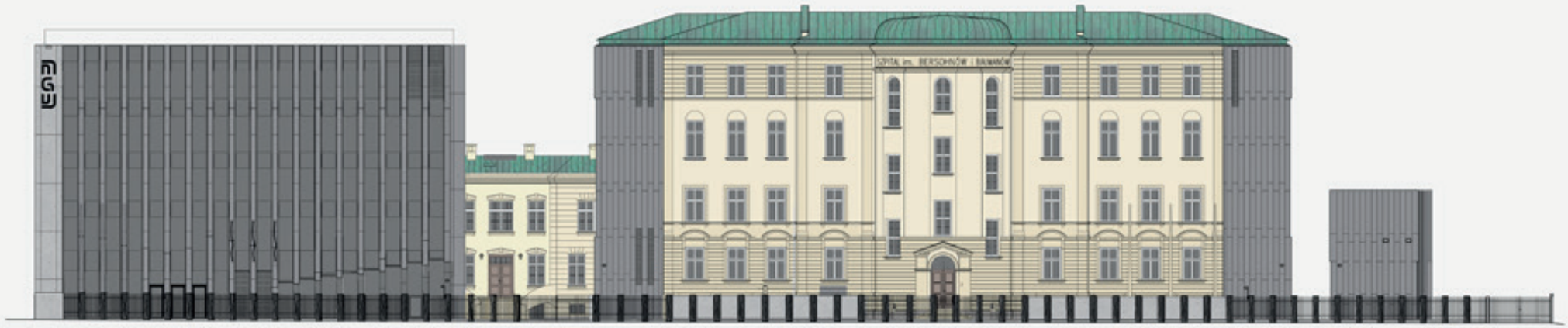

Wizualizacja projektu siedziby Muzeum Getta Warszawskiego; elewacja północna od ulicy Śliskiej, proj. Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Visualization of the Warsaw Ghetto Museum eadquarters project, north elevation, Sliska street, design: Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Wizualizacja projektu siedziby Muzeum Getta Warszawskiego, widoczny budynek Centrum Edukacji im. Dzieci Warszawy (dawny Pawilon Okulistyki), proj. Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Visualization of the Warsaw Ghetto Museum headquarters project, building of the Children of Warsaw Education Center (former Ophthalmology Pavilion), design: Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Wizualizacja projektu siedziby Muzeum Getta Warszawskiego; przekrój od strony ulicy Siennej, proj. Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Visualization of the Warsaw Ghetto Museum eadquarters project, cross-section from Sienna street, design: Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Komunikacja oraz promocja wizyt w przyszłej siedzibie muzeum oparta będzie o zachętę do korzystania z transportu miejskiego i komunikację zbiorową bądź rowery. W planowaniu zarówno wystawy jak i środowiska pracy uwzględniono wyniki audytu dostępności przeprowadzonego przy projektowaniu obiektów. Realizacja opisanych powyżej elementów projektu przyczyni się do ochrony, zachowania i popularyzacji ważnego w skali kraju dziedzictwa kulturowego, jakimi są zabytkowe budynki stanowiące docelową siedzibą dla Muzeum.

Tak zaprojektowane Muzeum służyć będzie zarówno mieszkańcom jak i odwiedzającym Warszawę. Swoimi działaniami będzie inicjować i pogłębiać zainteresowanie miastem, jego przeszłością, teraźniejszością i przyszłością oraz pomagać w jego odczytywaniu dostarczając narzędzi interpretacji. Swoją działalnością zachęci do poszerzania i pogłębiania wiedzy o społeczności żydowskiej miasta.

All communications and advertising inviting the public to the future site will involve encouraging people to use public transport and bicycles. The design of the exhibition and of the office environment takes into account the findings of an accessibility audit. The implementation of these features will contribute to the protection, preservation and popularisation of the historic buildings in which the Museum will be housed, which are an important part of Poland's heritage.

The Museum, designed according to these principles, will serve both residents and visitors to Warsaw. Through its activities, it will foster and develop interest in the city, its past, present and future, and help understand it by providing interpretive tools. It will foster exploration and learning about Warsaw's pre-war Jewish community.

Makieta Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów, proj. Sławek Drążkiewicz, Karol Saloni Marczewski

Scale model of the Bersohn and Bauman Children's Hospital, created by Sławek Drążkiewicz and Karol Saloni Marczewski

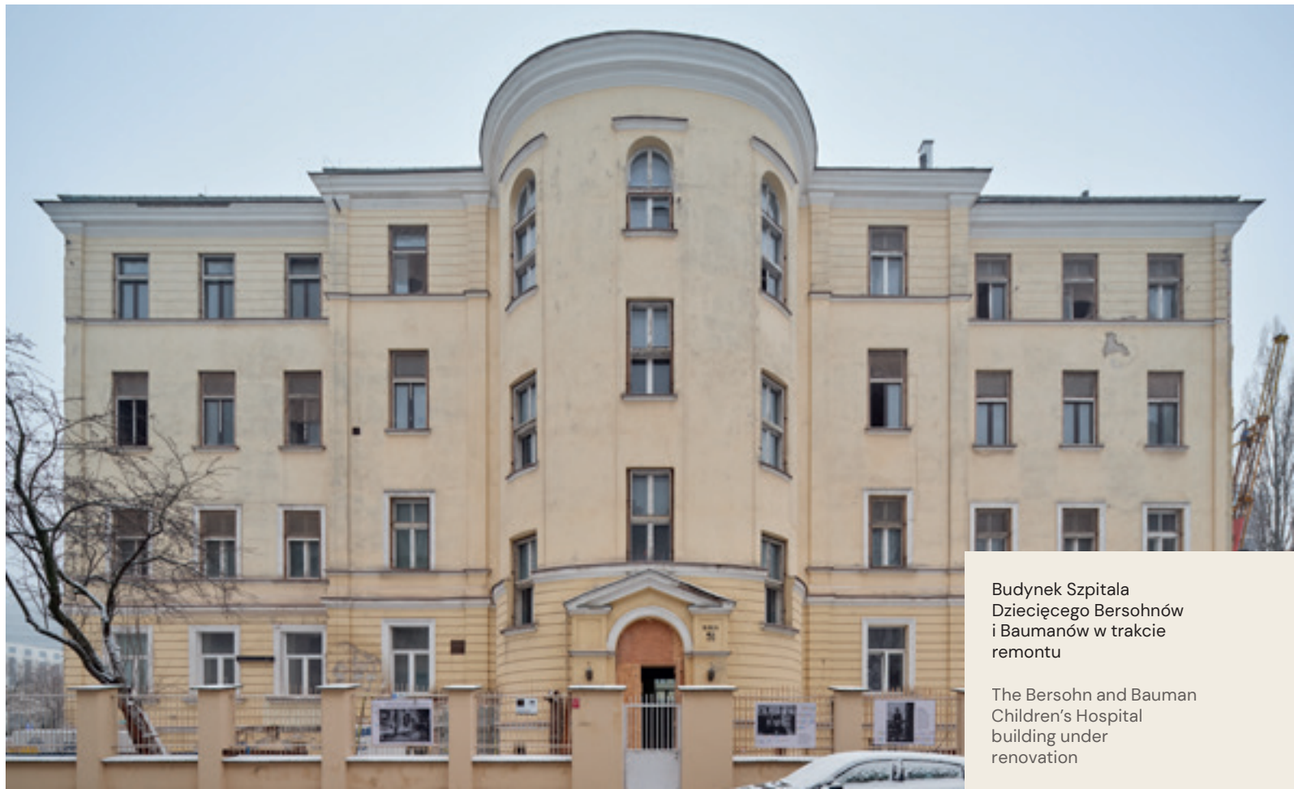

fot. M. Czechowicz

Budynek Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów w trakcie remontu

The Bersohn and Bauman Children's Hospital building under renovation

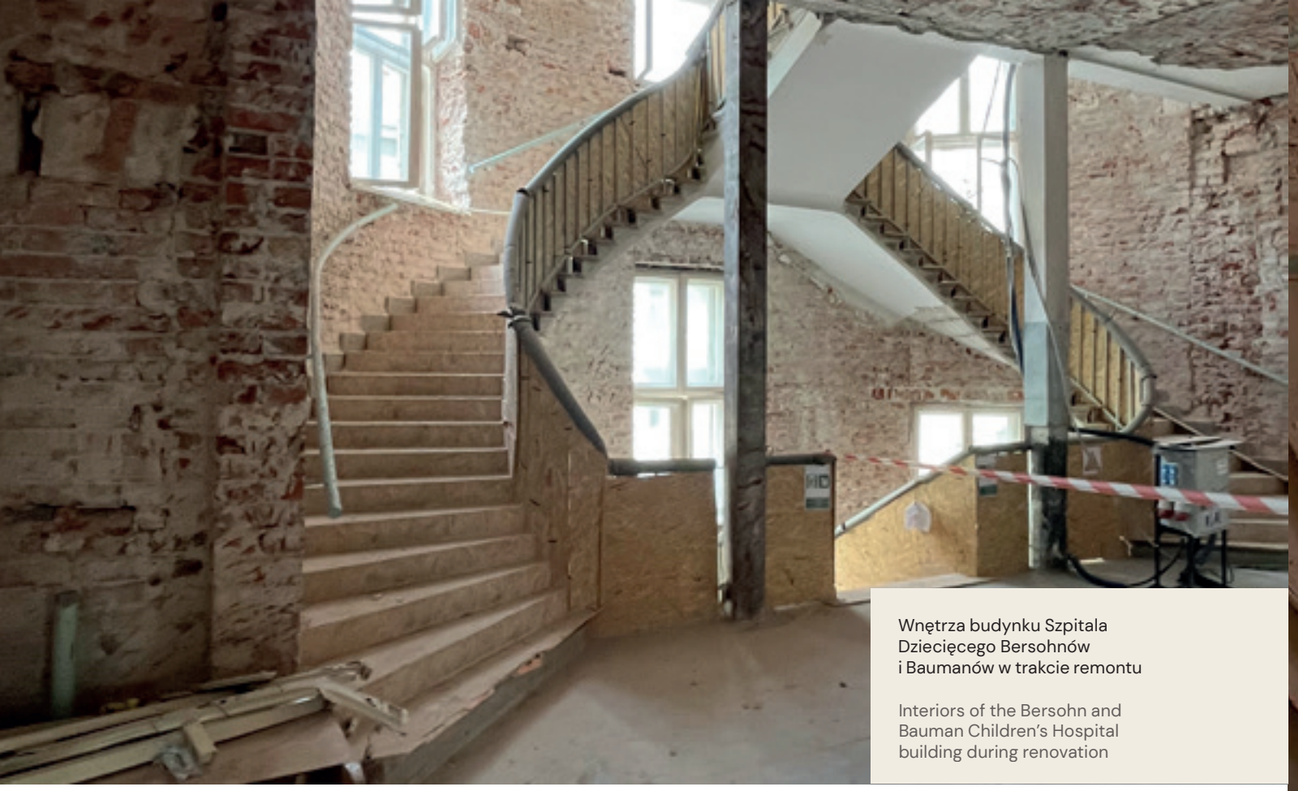

Wnętrza budynku Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów w trakcie remontu

Interiors of the Bersohn and Bauman Children's Hospital building during renovation

Etap intensywnych prac projektowych został podsumowany uzyskaniem decyzji konserwatorskiej z dnia 4 listopada 2022 roku zezwalającej na prowadzenie prac, wydanej przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, oraz uzyskaniem prawomocnej decyzji pozwolenia na budowę nr 69/WOL/2023 z dnia **19 kwietnia 2023** roku, wydanej przez Prezydenta m. st. Warszawy. Biuro projektowe zakończyło tym samym realizację całości prac projektowych w grudniu 2023 roku.

The intensive design stage ended with the obtaining of a conservation decision from the Monument Conservator of Masovia, dated 4 November 2022, allowing work go ahead, as well as a valid construction permit (no. 69/WOL/2023, dated 19 April 2023) from the Mayor of Warsaw. By the same token, the design studio thus officially completed all the design work in December 2023.

Budujemy
We build

fot. A. Stankowski

Wnętrza budynku Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów w trakcie remontu

Interiors of the Bersohn and Bauman Children's Hospital building during renovation

11 października 2023 roku został podpisany kontrakt na realizację robót budowlano-konserwatorskich wraz z infrastrukturą wewnętrzną i zewnętrzną oraz realizacją wystawy stałej Muzeum Getta Warszawskiego. Wykonawcą jest Konsorcjum firm Adamietz Warszawa sp. z o.o. oraz Adamietz sp. z o.o.

20 października 2023 r. plac budowy został przekazany Generalnemu Wykonawcy. Prace budowlano-konserwatorskie, wraz z realizacją wystawy stałej, potrwają przez 30 miesięcy.

On 11 October 2023, a contract was signed for construction and conservation works including internal and external infrastructure as well as the production of the WGM permanent exhibition. The contractor is the Consortium of Adamietz Warszawa sp. z o.o. and Adamietz sp. z o.o.

On 20 October 2023, the construction site was handed over to the General Contractor. The construction and conservation works, including the production of the permanent exhibition, will take approximately 30 months.

Prace remontowe przy elewacji budynku szpitala

Repair work on the facade of the hospital building

fot. M. Czechowicz

Widok z lotu ptaka na plac budowy siedziby Muzeum

Bird's-eye view of the construction site of the Museum headquarters

fot. M. Czechowicz

ZBIERAMY

WE COLLECT

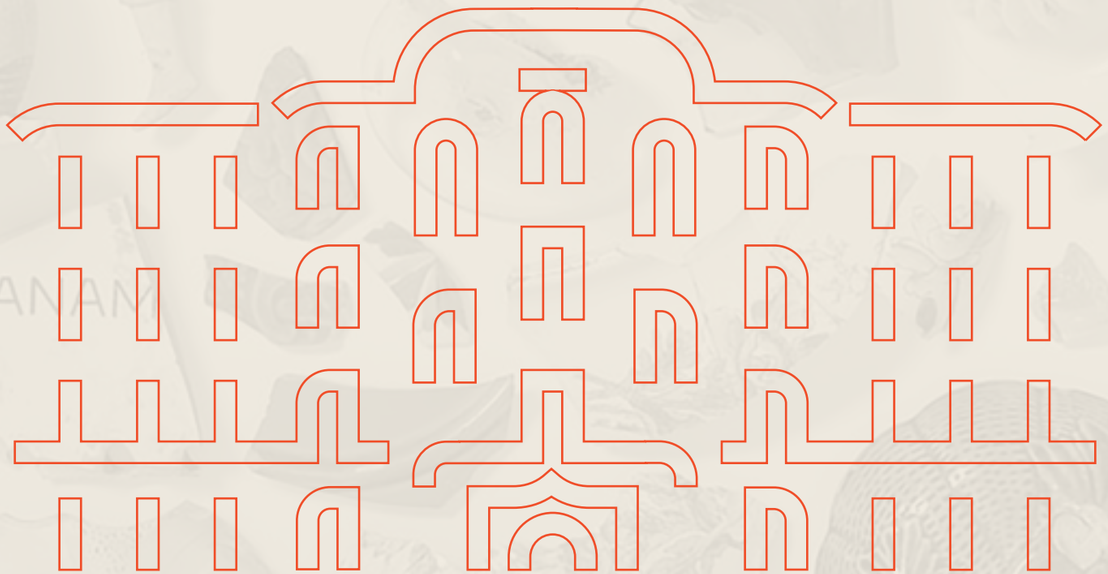

Ważnym wydarzeniem w Dziale Zbiorów były odwiedziny darczyńców z Izraela w związku z obchodami 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim.

An important event for the Collections Department was the visit of donors from Israel who came to Poland for the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising.

fot. M. Czechowicz

Widok z lotu ptaka na odkryte wykopaliska przy dawnej ul. Miłej 18

Bird's-eye view of the uncovered excavations at former 18 Miła St.

fot. R. Wilczyński

Grupa młodzieży z Izraela odwiedzająca wykopaliska archeologiczne przy dawnej ul. Miłej 18

A group of Israeli youth visiting the archaeological site at former 18 Miła Street

fot. R. Wilczyński

Wizyta delegacji z Niemiec i Izraela; od lewej: (oprowadzający) dr Jacek Konik — archeolog; Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski; Prezydent Izraela Izzak Herzog z pierwszą damą Michal Herzog; Prezydent Republiki Federalnej Niemiec Frank-Walter Steinmeier z pierwszą damą Elke Büdenbender; Dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego Albert Stankowski

Visiting delegations from Germany and Israel; from left: (guiding) PhD Jacek Konik — archaeologist; Warsaw Mayor Rafał Trzaskowski; Israeli President Isaac Herzog with First Lady Michal Herzog; President of the Federal Republic of Germany Frank-Walter Steinmeier with First Lady Elke Büdenbender; Director of the Warsaw Ghetto Museum Albert Stankowski

fot. D. Krotova

Ambasador Stanów Zjednoczonych Mark Brzeziński z Dyrektorem MGW Albertem Stankowskim przed budynkiem dawnego Szpitala Dziecięcego im. Bersohnów i Baumanów

U.S. Ambassador Mark Brzezinski with WGM Director Albert Stankowski in front of the former Bersohn and Bauman Children's Hospital building

Wizyta naukowców z Centrum Dziedzictwa Menachema Begina, po wykopaliskach oprowadza Masza Makarowa (Dział Edukacji)

Masza Makarova (WGM's Education Department) gives a tour of the excavations to a group of scientists from the Menachem Begin Heritage Center in Israel

fot. R. Wilczyński

Dział Zbiorów we współpracy z Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie przeprowadził udaną konserwację drewnianej podłogi z warsztatu przy dawnej ul. Gęsiej 33. Podłoga oraz inne obiekty zostały odkryte podczas badań archeologicznych poprzedzających inwestycję budowlaną u zbiegu ulic Karmelickiej i Anielewicza.

The Collections Department, in collaboration with the State Archaeological Museum in Warsaw, carried out the successful conservation of a wooden floor from a workshop at the former 33 Gęsia St. The floor and other artefacts were discovered during an archaeological survey preceding a construction project at the junction of Karmelicka and Anielewicza streets.

W 2023 roku Dział Zbiorów MGW aktywnie uczestniczył w organizacji dwóch odsłon wystawy czasowej „Pamięć 1943" – w Senacie RP i Kordegardzie Galerii Narodowego Centrum Kultury. Na potrzeby wystawy Instytut Pamięci Narodowej udostępnił MGW „Raport Stroopa" – oryginalne sprawozdanie z ostatecznej akcji likwidacyjnej warszawskiego getta. Dokument był prezentowany w Kordegardzie wraz z artefaktami pochodzącymi z badań archeologicznych przy dawnej ul. Miłej 18. Stanowisko archeologiczne u zbiegu ulic Miłej i Dubois to miejsce wyjątkowe. W dużej części jest to teren tej samej kamienicy, nad ruinami której znajduje się Kopiec Anielewicza.

Podczas prac archeologicznych prowadzonych przez Muzeum badacze znaleźli kilka tysięcy artefaktów, w tym obiekty kultu religijnego, takie jak tefilin, fragmenty żydowskich modlitewników oraz naczynia do rytualnego obmywania rąk. Dotarli też do zasypanych piwnic XIX-wiecznych kamienic, które zostały zniszczone podczas powstania w getcie warszawskim lub po jego ukończeniu. Odkopano piwnice kamienic o podwójnych adresach Miła 18 / Muranowska 39 oraz Miła 20 / Muranowska 41, przy której odsłonięto fragmenty konstrukcji, które według wszelkiego prawdopodobieństwa stanowiły część Bunkra Anielewicza. Dotąd wydobyto około 5000 obiektów. Pozostają one pod opieką Muzeum i znajdą swoje miejsce na wystawie stałej.

In 2023, the WGM Collections Department took an active part in organising two iterations of the temporary exhibition "Memory 1943" – in the Senate of the Republic of Poland and the Kordegarda Gallery of the National Centre for Culture. For the purposes of the exhibition, the Institute of National Remembrance provided WGM with the original Stroop Report on the final liquidation of the Warsaw ghetto. The document was on display at the Kordegarda Gallery along with artefacts from the archaeological site at former 18 Miła Street. The archaeological site near the junction of Miła and Dubois streets is a unique place. It largely covers the remains of the same tenement house over whose ruins the Anielewicz Mound has been erected.

During the archaeological work carried out by the Museum, researchers found several thousand artefacts, including religious items such as tefillin, fragments of Jewish prayer books and vessels for ritual hand-washing. They also reached the buried cellars of 19th-century tenements destroyed during or after the Warsaw Ghetto Uprising. The cellars of the tenements with the dual address Miła 18 / Muranowska 39 and Miła 20 / Muranowska 41 were unearthed, along with parts of a structure that in all likelihood had been part of the Anielewicz Bunker. Some 5000 objects have been excavated so far. They remain in the care of the Museum and will be included in its permanent exhibition.

Wykopaliska
Excavations

fot. R. Wilczyński

Dyrektor MGW Albert Stankowski prezentuje zamek do drzwi wewnętrznych z kluczem, odkryty podczas prac wykopaliskowych prowadzonych u zbiegu ulic Miłej i Dubois

WGM Director Albert Stankowski presents a keyed interior door lock discovered during excavation work conducted at the intersection of Miła and Dubois streets

fot. M. Czechowicz

Artefakty odnalezione podczas badań archeologicznych na terenie getta warszawskiego

Artefacts found during archaeological research in the Warsaw ghetto

Album organizacji młodzieżowej Ha-Noar Ha-Cijoni z lat 1945-1950 – udokumentowana podróż, m.in. do zniszczonej Warszawy, obchody rocznicy powstania w getcie warszawskim ze zbiorów MGW

Album of the youth organization Hanoar Hatzioni from 1945-1950 - documented trip, including to destroyed Warsaw, celebration of the anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising from the collection of the WGM

Artur Szyk,
The New Order,
1941,
ze zbiorów MGW

Artur Szyk,
The New Order,
1941,
from the collection of the WGM

fot. R. Wilczyński

Zbiory
Collections

Dział Zbiorów zrealizował zakup obiektów z przeznaczeniem na wystawę stałą.

The Collections Department purchased items for the permanent exhibition.

- **The New Order**

  Publikacja z 1941 r. zawierająca 38 karykatur autorstwa Artura Szyka (w tym dziewięć barwnych), odnoszących się do wydarzeń politycznych pierwszych dwóch lat II wojny światowej (w tym do napaści na Polskę).

  Artur Szyk (1894–1951), polski artysta żydowskiego pochodzenia, studiował w Paryżu i w Krakowie, w Łodzi współpracował m.in. z Julianem Tuwimem. Prawdziwą popularność przyniosły mu karykatury wojenne, na których po wybuchu II wojny światowej ukazywał przywódców Państw Osi.

- ***The New Order***

  A 1941 publication containing 38 caricatures by Artur Szyk (including nine in colour) relating to the political events of the first two years of World War II (including the invasion of Poland).

  Artur Szyk (1894–1951) was a Polish artist of Jewish origin, who studied in Paris and Krakow, and worked with Julian Tuwim (and others) in Łódź. His real popularity was brought about by his wartime caricatures depicting the leaders of the Axis powers.

- **Porcelanowy talerz rytualny na wieczór święta Pesach**

  Przykład typowego przedmiotu z wyposażenia żydowskiego gospodarstwa domowego. Uroczysta wieczerza podczas święta Pesach jest kulminacyjnym punktem jego obchodów. Na początku wieczerzy podawane są symboliczne pokarmy na zdobionym półmisku/talerzu z sześcioma miejscami. Jest to pierwszy przykład talerza sederowego w naszej kolekcji.

- **A porcelain ritual plate for Passover evening**

  An example of a typical item from a Jewish home. The solemn Passover seder is the highest point of the celebrations associated with this holiday. At the beginning of the seder, symbolic foods are served on a decorated platter with six places. This is the first example of a seder plate in our collection.

Porcelanowy talerz rytualny na wieczór święta Pesach, pierwszy przykład talerza sederowego ze zbiorów MGW

Porcelain ritual plate for Passover evening, the first example of a Seder plate from the collection of the WGM

Xawery Dunikowski,
„Trzy akty męskie”,
1941,
ze zbiorów MGW

Xawery Dunikowski,
“Three male nudes”,
1941,
from the collection
of the WGM

fot. R. Wilczyński

Drewniana rzeźba „Trzy akty męskie”

Dzieło Xawerego Dunikowskiego z 1941 roku (z okresu jego uwięzienia w KL Auschwitz i pracy w obozowej stolarni), niezwykle oryginalna praca w twórczości artysty (a zarazem organicznie z nią związana) oraz w kategorii „sztuki obozowej” w ogóle.

The wooden sculpture *Three Male Nudes*

A work by Xawery Dunikowski from 1941 (from the period of his imprisonment at Auschwitz and his work in the camp carpentry shop), an extremely rare work in the artist’s oeuvre (and at the same time an organic part of it) and in the category of “camp art” in general.

Klasyczny srebrny kielich kiduszowy (naczynie rytualne)

Wykonany na terenie Warszawy w 1880 roku. Kielichy kiduszowe na nóżce pojawiają się stosunkowo rzadko na rynku aukcyjnym. Zakupiony egzemplarz ma okrągłą podstawę i czaszę zdobioną motywem przeplatających się linii oraz ornamentem roślinnym. W centralnej części czaszy umieszczono pustą tarczę.

A classic silver Kiddush cup (ritual vessel)

Made in the Warsaw area in 1880. Kiddush cups on a stem are relatively rare on the auction market. The purchased item has a round base and a bowl decorated with a motif of interlaced lines and floral ornaments. The central part of the cup bowl features a blank shield.

Lampa chanukowa,
1857, Warszawa, Polska,
wytw. Michał Swinarski,
ze zbiorów MGW

Hanukkah lamp,
1857, Warsaw, Poland,
manufactured by
Michał Swinarski,
from the collection
of the WGM

Srebrna, grawerowana puszka na datki bractwa Chewra Kadisza ufundowana z zapisów testamentowych Judyty Zbytkowerowej, 1830, Warszawa, Polska, ze zbiorów MGW

Silver engraved donation box of the Chevra Kadisha fraternity funded from the legacies of Judyta Zbytkower, 1830, Warsaw, Poland, from the collection of the WGM

Srebrne pokrowce na tefilin, ok. 1840, Polska, ze zbiorów MGW

Silver tefillin covers, ca. 1840, Poland, from the collection of the WGM

fot. R. Wilczyński

Czepiec żydowski,
XVIII w., z terenów Polski,
ze zbiorów MGW

Jewish headdress,
18th century, from
the territory of Poland,
from the collection
of the WGM

fot. R. Wilczyński

Czepiec żydowski pochodzący z XVIII w., z terenów Polski

Kobiece nakrycie głowy zdobione wysokiej klasy haftem o geometrycznych i kwiatowych wzorach, wykonanym srebrną nitką na tkaninie, połączony z tiulem.

A Jewish headdress from Poland dating back to the 18th century

A women's headdress decorated with finely embroidered geometric and floral patterns, made with silver thread on fabric, combined with tulle.

W przekazaniu księgozbioru na rzecz MGW udział wzięli - od lewej: Barbara Jolson Blumenthal — Członkini Rady MGW; Eyal Fridman — Darczyńca; Albert Stankowski — Dyrektor MGW; Wiesław Raboszuk — Wicemarszałek województwa mazowieckiego; Robert Lasota — Dyrektor Szpitala w Dziekanowie Leśnym

The donation of the historical book collection to the WGM was attended by - from left: Barbara Jolson Blumenthal — WGM Council Member; Eyal Fridman — WGM Donor; Albert Stankowski — Director of the WGM; Wiesław Raboszuk — Deputy Marshal of the Mazowieckie voivodship; Robert Lasota — Director of the Hospital in Dziekanów Leśny

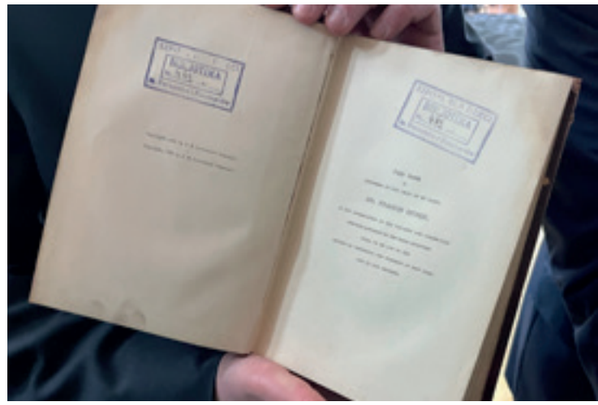

Szpital Dziecięcy w Dziekanowie Leśnym przekazał księgozbiór liczący 119 pozycji. Starodruki zostały odnalezione podczas porządkowania szpitala, a poświęcone są zagadnieniom medycznym. Najstarszy z nich to wydany w 1812 roku w języku niemieckim podręcznik medycyny sądowej („Handbuch der gerichtlichen Arzeneywissenschaft") autorstwa Christiana Friedricha Ludwiga Wildberga.

The Children's Hospital in Dziekanow Leśny has donated a book collection of 119 items. The old prints were found during the cleanup of the hospital and are devoted to medical issues. The oldest is a textbook on forensic medicine ("Handbuch der gerichtlichen Arzeneywissenschaft") by Christian Friedrich Ludwig Wildberg, published in 1812.

Erna Rosenstein, „Na dnie”,
1968, olej, płótno, 50 x 65 cm,
ze zbiorów MGW

Erna Rosenstein, “On the day”,
1968, oil, canvas, 50 x 65 cm,
from the collection
of the WGM

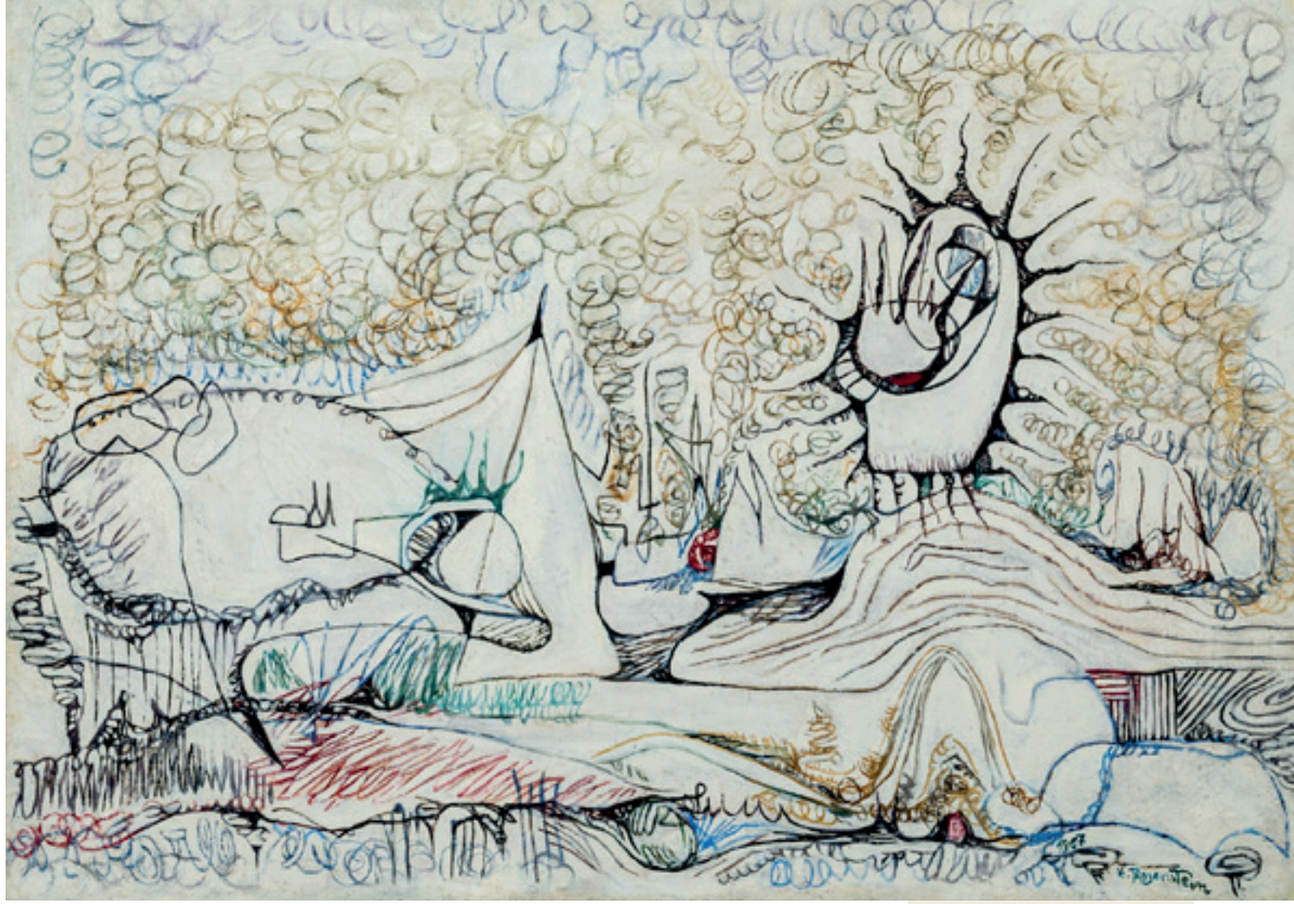

Erna Rosenstein,
„Don Kichot Mrozu”,
1967, olej, płótno, 50 x 70 cm,
ze zbiorów MGW

Erna Rosenstein,
“Don Quixote of Frost,”
1967, oil, canvas, 50 x 70 cm,
from the collection
of the WGM

fot. R. Wilczyński

Tkanina „Maj” Małgorzaty Mirgi-Tas na wystawie „Przeczarowując świat” – portrety Cejli Stojki, malarki i pieśniarki romskiej, która przeszła przez Auschwitz oraz Krystyny Gil – ocalałej z masakry Romów ze Szczurowej, Zachęta, Warszawa, ze zbiorów MGW

Fabric “May” by Malgorzata Mirga-Tas at the exhibition “Relighting the World” – portraits of Cejla Stojka, painter and Roma singer who went through Auschwitz and Krystyna Gil, a survivor of the massacre of Roma from Szczurowa, Zachęta, Warsaw, from the collection of the WGM

Brama cmentarna z Cmentarza Żydowskiego w Warszawie, 1903, zbiory MGW

Cemetery gate from the Jewish Cemetery in Warsaw, 1903, collection of WGM

WYSTAWA STAŁA

PERMANENT EXHIBITION

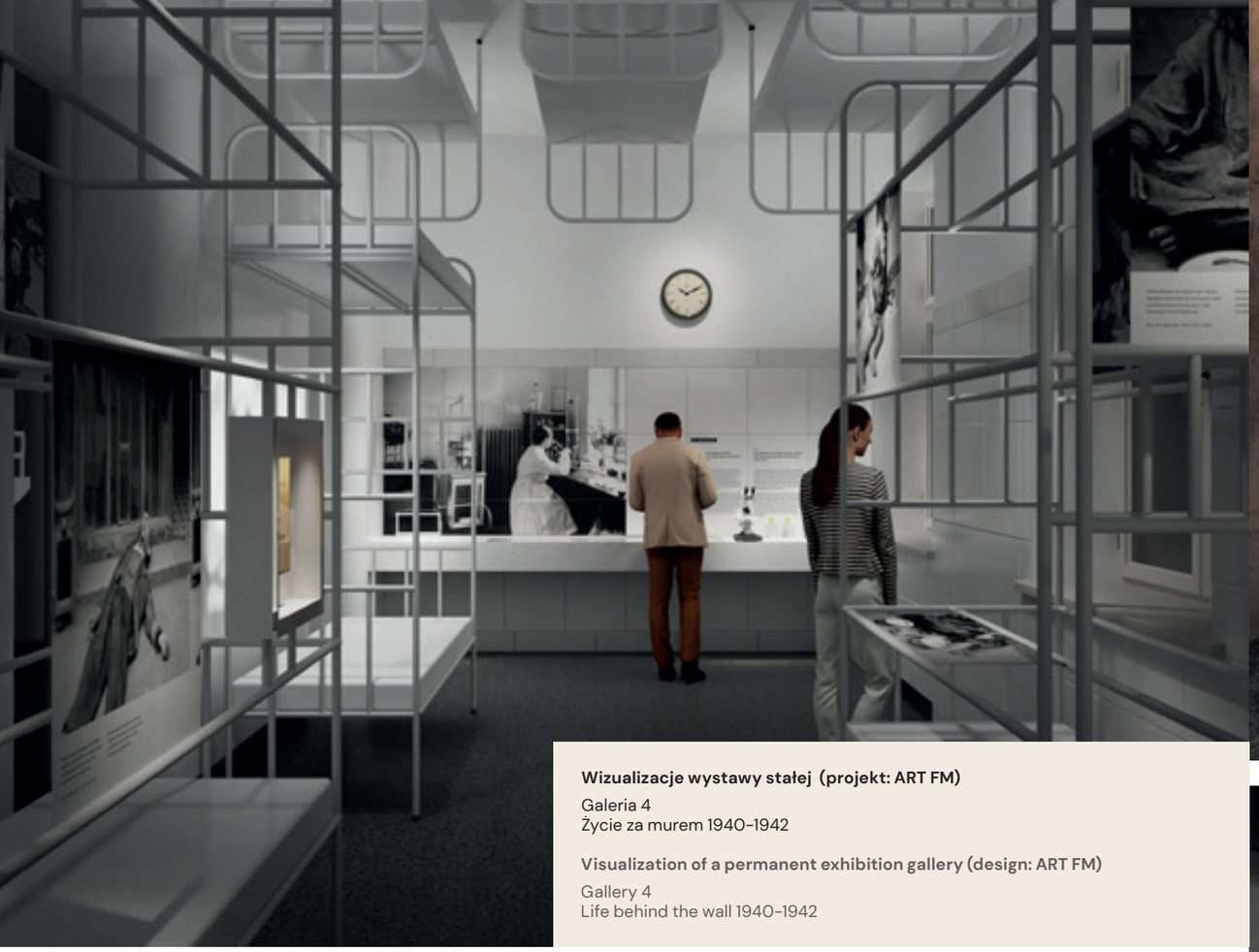

Wizualizacje wystawy stałej (projekt: ART FM)
Galeria 4
Życie za murem 1940-1942

Visualization of a permanent exhibition gallery (design: ART FM)
Gallery 4
Life behind the wall 1940-1942

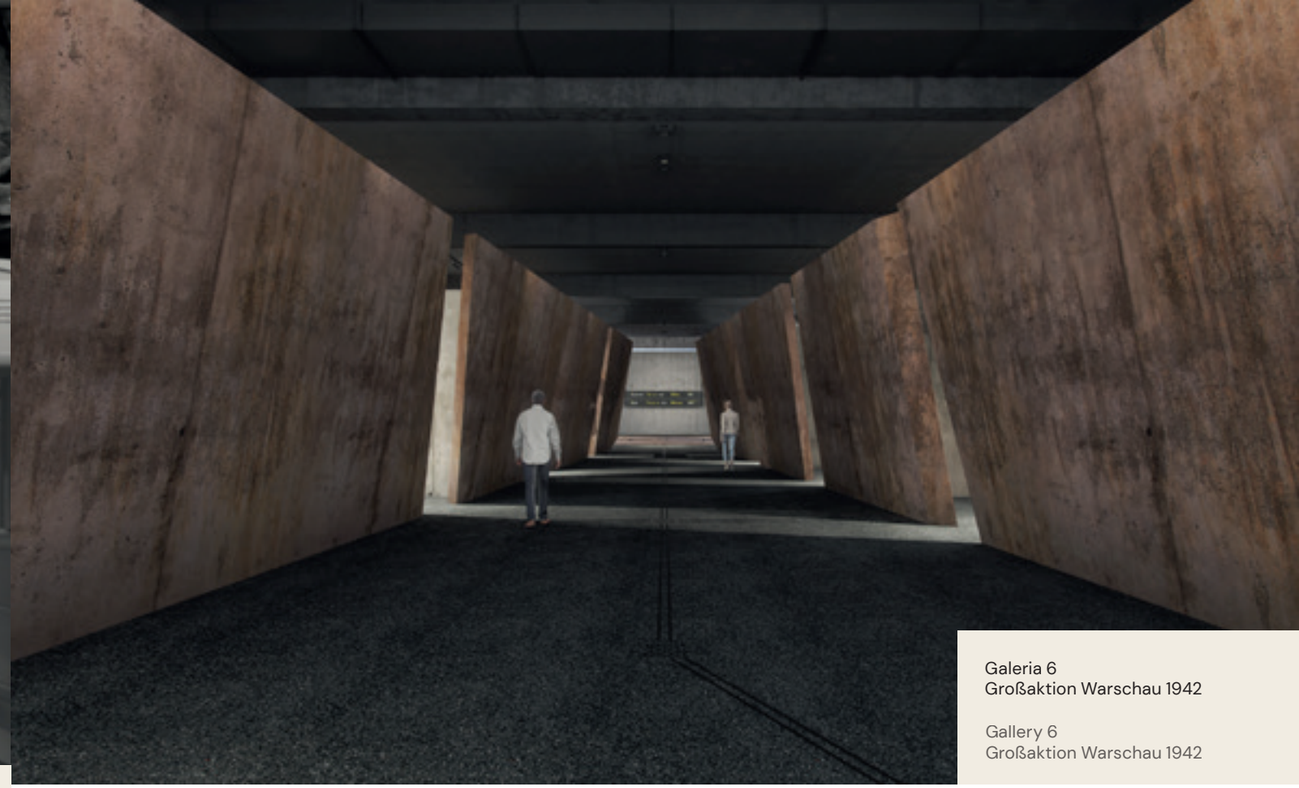

Galeria 6
Großaktion Warschau 1942

Gallery 6
Großaktion Warschau 1942

Galeria 8
Zbuntowane miasto 1943-1944

Gallery 8
Rebellious city 1943-1944

W 2023 roku kontynuowano prace nad tworzeniem wystawy stałej, pod nadzorem głównego historyka wystawy głównej prof. Daniela Blatmana i Zastępczyni Dyrektora ds. Naukowych i Wystawienniczych Hanny Wróblewskiej. W skład zespołu kuratorskiego, koordynowanego przez Monikę Mastyj, wchodziły następujące osoby: David Berman, dr Martyna Grądzka-Rejak, dr Jacek Konik, dr Magdalena Wróblewska, prof. Konrad Zieliński. W pracach udział brała także prof. Anna Zalewska (konsultacja archeologiczna).

In 2023, work continued on the creation of the permanent exhibition under the supervision of the Museum's Chief Historian Prof. Daniel Blatman, and Deputy Director of Research and Exhibition Programming Hanna Wróblewska. The curatorial team, coordinated by Monika Mastyj, consisted of: David Berman, PhD Martyna Grądzka-Rejak, PhD Jacek Konik, PhD Magdalena Wróblewska, Prof. Konrad Zieliński. Prof. Anna Zalewska (archaeological consultation) also participated in the work.

Galeria 3
Zeszyt do języka polskiego, 1939;
opaska z gwiazdą Dawida z getta w Klimontowie,
ze zbiorów MGW

Gallery 3
Polish language notebook, 1939;
armband with a star of David from the Klimontów ghetto,
from the collection of the WGM

W ramach przetargu wyłoniono wykonawcę realizacji pierwszej partii (16 z 36) filmów, będących integralną częścią narracji wszystkich galerii wystawy stałej. Powstaną one na podstawie już opracowanych scenariuszy. Zakończenie prac nad 16 filmami przesunięto na rok 2024 ze względu na problemy z pozyskiwaniem licencji do materiałów filmowych związane z sytuacją geopolityczną w Izraelu.

A tender was announced for the production of the first batch of films (16 out of 36), which are an integral part of the narrative of each of the permanent exhibition galleries, and a contract was awarded. The films will be based on already developed scripts. Completion of the 16 films has been postponed until year 2024 due to problems with obtaining footage licences from Israel, where the geopolitical situation remains unstable.

Zespół poszerzał wybór eksponatów i materiałów źródłowych. Prowadzono konsultacje doboru i zakupów obiektów przez Dział Zbiorów, poszerzano bazę ikonograficzną (zdjęcia). Jednym z głównych zadań była praca nad koncepcją włączenia do wystawy zespołu zabytków archeologicznych przekazanych przez Muzeum Warszawy oraz pozyskanych na wykopaliskach przy dawnej ul. Miłej 18. Uzupełnienie o zabytki archeologiczne kilku galerii wystawy spowodowało konieczność modyfikacji projektowych. W pracach tych jako ekspert zewnętrzny uczestniczył prof. Michael Berenbaum.

The team worked to select exhibits and source materials for the exhibition. Purchases of items by the Collections Department were consulted, and the iconographic database (photographs) was expanded. One of the main tasks was to develop a concept for the inclusion in the exhibition of a collection of archaeological artefacts donated by the Museum of Warsaw as well as those unearthed at former 18 Miła St. The addition of archaeological artefacts to several galleries in the exhibition necessitated design modifications. Prof. Michael Berenbaum participated in this work as an external expert.

Dodatkowo, wraz z projektantem wystawy uzupełniono przestrzeń o obiekty pozyskane przez Muzeum oraz przeprowadzono kolejną weryfikację materiału ikonograficznego pod kątem konkretnych galerii; przygotowano także listę obiektów i ikonografię w formie odpowiedniej do przekazania generalnemu wykonawcy. Uaktualniono także listy wypożyczeń zbiorów i realizacji kopii oraz replik.

In addition, together with the exhibition designer, items acquired by the Museum were added to the space, and a further revision of the iconographic material was carried out for specific galleries. A list of items and iconography was also prepared for the general contractor. Lending lists for the collection were also updated and copies and replicas were produced.

Prace koncepcyjne nad tworzeniem wystawy stałej MGW

Conceptual work on the creation of the permanent exhibition of the Warsaw Ghetto Museum

fot. R. Wilczyński

fot. A. Stankowski

Galeria 7
Megila Abrahama Hendla z getta warszawskiego, ze zbiorów MGW

Gallery 7
Abraham Hendel's Megillah from the Warsaw ghetto, from the collection of the WGM

W ramach prac nad wystawą stałą rozpoczęto pod koniec roku współpracę z prof. Piotrem Trojańskim w celu utworzenia w obrębie ścieżek edukacyjnych 18 punktów edukacyjnych dla uczniów i studentów. W oparciu o ustalony zakres ikonografii na potrzeby wystawy stałej pozyskano licencje do I transzy filmów oraz zakończono pracę nad pozyskiwaniem wybranych zdjęć na wystawę stałą.

Stworzono harmonogram prac dla zespołu kuratorskiego oraz Działu Wystaw na 2024 rok, przedstawiający podział zadań związanych z produkcją wystawy stałej.

Within the framework of developing the permanent exhibition, Prof. Piotr Trojański was hired towards the end of the year to create 18 learning points for school and university students along educational routes in the exhibition.

Based on the agreed range of iconography for the permanent exhibition, licences for the first batch of films were acquired and work on acquiring selected photographs for the permanent exhibition was completed.

A work schedule was created for the curatorial team and the Exhibitions Department for 2024, outlining the division of work on the production of the permanent exhibition.

fot. R. Wilczyński

WYSTAWY CZASOWE

TEMPORARY EXHIBITIONS

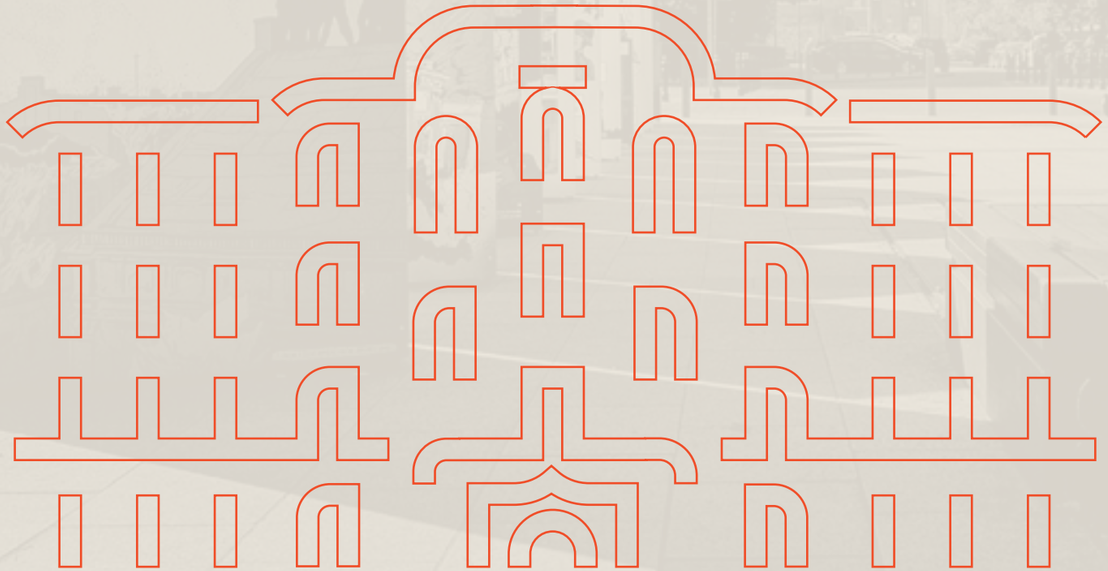

Przygotowano **wystawę „Pamięć 1943”** w Galerii Kordegarda, na której zaprezentowano najcenniejsze eksponaty z przyszłej wystawy stałej Muzeum związane z życiem i powstaniem w getcie. Archeologiczne znaleziska z wykopalisk w okolicach Bunkra Anielewicza oraz „Raport Stroopa” zostały pokazane w kontekście zdjęć budynku Szpitala Bersohnów i Baumanów oraz nagranego świadectwa Zofii Majewskiej, mieszkającej w okolicy przed wojną i w czasie getta, wraz z mobilną wystawą plakatów Kuby Mazurkiewicza „Getto warszawskie” przed budynkiem Kordegardy. Kuratorzy: dr Jacek Konik i Hanna Wróblewska (31 marca–7 maja 2023).

The exhibition **“Memory 1943”**, presenting the most valuable artefacts from the Museum’s collection related to life in the ghetto and to the Warsaw Ghetto Uprising, was shown at the Kordegarda Gallery. Archaeological finds from the excavation site in the vicinity of the Anielewicz Bunker and the Stroop Report were shown there alongside photographs of the Bersohn and Bauman Hospital building and the recorded testimony of Zofia Majewska, who lived in the area before the war and during the ghetto period. This was accompanied by an exhibition of posters by Kuba Mazurkiewicz, “The Warsaw ghetto”, in front of the Kordegarda building. Curators: PhD Jacek Konik and Hanna Wróblewska (31 March–7 May 2023).

Raport Stroopa, prezentowany na Wystawie „Pamięć 1943” w Galerii Kordegarda, przekazany w depozyt przez Instytut Pamięci Narodowej

The Stroop Report, on display at the “Memory 1943” Exhibition at the Kordegarda Gallery, handed over for deposit by the Institute of National Remembrance

Wystawa „Pamięć 1943” w Kordegardzie – Galerii Narodowego Centrum Kultury w Warszawie, której częścią była mobilna wystawa plakatów Kuby Mazurkiewicza – „Getto warszawskie”

Exhibition “Memory 1943” at Kordegarda – Gallery of the National Cultural Center in Warsaw, which included a mobile exhibition of posters by Kuba Mazurkiewicz – “Warsaw Ghetto”.

Kordegarda, wystawa „Pamięć 1943”. Frank-Walter Steinmeier — Prezydent Republiki Federalnej Niemiec; Albert Stankowski — Dyrektor MGW

Kordegarda, “Memory 1943” exhibition. Frank-Walter Steinmeier — President of the Federal Republic of Germany; Albert Stankowski — Director of the WGM

fot. R. Wilczyński

Wystawa „Pamięć 1943” w Kordegardzie. Galerii Narodowego Centrum Kultury

Exhibition “Memory 1943” in the Kordegard. Gallery of the National Cultural Center

Zorganizowano **pokaz „Pamięć 1943”** w przestrzeni Senatu RP, gdzie zaprezentowano dzieła Gustava Metzgera z cyklu „Historyczne Fotografie: Likwidacja Getta 19 kwietnia 1943” oraz pokaz slajdów ze zdjęciami Daniela Rumiancewa ze Szpitala Bersohnów i Baumanów – dzieła z kolekcji instytucji. Kuratorka: Aleksandra Wydro (28 marca-29 kwietnia 2023).

The Polish Senate hosted the exhibition **“Memory 1943”**, featuring works by Gustav Metzger from his series “Historical Photographs – Liquidation of the Warsaw Ghetto, 19 April, 28 days 1943” and a slide-show with Daniel Rumiancew’s photographs of the Bersohn and Bauman Hospital and of items from the WGM collection. Curator: Aleksandra Wydro (28 March-29 April 2023).

fot. R. Wilczyński

Wystawa „Pamięć 1943”, Frank-Walter Steinmeier — Prezydent Republiki Federalnej Niemiec; Albert Stankowski — Dyrektor MGW

The exhibition “Memory 1943”, Frank-Walter Steinmeier — President of the Federal Republic of Germany; Albert Stankowski — Director of the WGM

Projekt naukowo-badawczy „Miła 18 – Masada Warszawy” związany był z pracami archeologicznymi na terenie byłego getta warszawskiego. Projekt przeprowadzony był we współpracy z Akademią Aleksandra Gieysztora w Pułtusku – Filią Akademii Finansów i Biznesu Vistula oraz z Christopher Newport University z USA i polegał na opracowaniu inwentarza obiektów oraz polityki udostępnienia terenu wykopalisk dla zwiedzających.

The research project “Miła 18: Warsaw Masada”, connected with the archaeological excavations in the former Warsaw ghetto area, was carried out in cooperation with the Aleksander Gieysztor Academy in Pułtusk (a branch of Vistula University) and Christopher Newport University (USA). Its aim was to create a list of objects and develop a policy of making the excavation site accessible to the public.

Pod patronatem Marszałka Senatu RP prof. Tomasza Grodzkiego wystawę „Pamięć 1943” zaprezentowano w Sejmie RP

Under the patronage of the Speaker of the Senate of the Republic of Poland Prof. Tomasz Grodzki, the exhibition “Memory 1943” was presented at the Polish Parliament

fot. R. Wilczyński

fot. Daniel Rumiancew

Gustav Metzger, Fotografie historyczne: nr. 1: Likwidacja warszawskiego getta, 19–28 kwietnia 1943 (1995/2023)

Gustav Metzger, Historical Photographs: No. 1: Liquidation of the Warsaw ghetto, April 19-28, 1943 (1995/2023)

Wystawa czasowa „Zwykli/niezwykli lekarze w warszawskim getcie: Anna Braude-Hellerowa i Franciszek Raszeja” była prezentowana od 7 kwietnia do 20 maja 2023 w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu. Rok wcześniej od 4 kwietnia do 15 lipca wystawę można było obejrzeć na pl. Grzybowskim w Warszawie (oraz tylko w kwietniu w podziemiach kościoła Wszystkich Świętych, Plac Grzybowski 3/5). Wydano także broszurę towarzyszącą pokazowi.

Temporary exhibition “Ordinary/Unusual Doctors in the Warsaw Ghetto: Anna Braude-Hellerowa and Franciszek Raszeja” was presented from April 7 to May 20, 2023 at the Raczyński Library in Poznań. A year earlier, from April 4 to July 15, the exhibition could be seen at Grzybowski Square in Warsaw (and only in April in the basement of the Church of the All Saints’ Church, Plac Grzybowski 3/5). A brochure accompanying the show was also published.

Wystawa MGW „Miasto żywych, miasto umarłych", Parlament Europejski w Brukseli

WGM Exhibition "City of the living, city of the dead", European Parliament in Brussels

W konferencji uczestniczyli Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotr Gliński, Dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego Albert Stankowski, Dyrektorka Żydowskiego Instytutu Historycznego im. Emanuela Ringelbluma Monika Krawczyk, przewodniczący Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce Artur Hofman, Dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich Polin Zygmunt Stępiński, ambasador RP w Belgii Rafał Siemianowski oraz ambasador Ukrainy przy Unii Europejskiej Wsiewołod Czencow. Przemówienie wygłosił również przewodniczący Rady Muzeum Historii Żydów Polskich Polin i członek rady Muzeum Getta Warszawskiego Marian Turski, który zdalnie uczestniczył w konferencji.

by the Minister of Culture and National Heritage Prof. Piotr Glinski, the Director of the Warsaw Ghetto Museum Albert Stankowski, the Director of the Emanuel Ringelblum Jewish Historical Institute Monika Krawczyk, the President of the Social-Cultural Association of Jews in Poland Artur Hofman, the Director of the POLIN Museum of the History of Polish Jews Zygmunt Stępiński, the Ambassador of the Republic of Poland to Belgium Rafał Siemianowski, and the Ambassador of Ukraine to the European Union Vsevolod Chentsov. The Chairman of the Council of the POLIN Museum of the History of Polish Jews and member of the WGM Council Marian Turski, who attended the conference remotely, also gave a speech.

Otwarciu wystawy w Parlamencie Europejskim w Brukseli towarzyszyła konferencja „Choć przyszło nam zginąć, będziemy walczyć..., a nasze czyny będą żyć wiecznie. Dziedzictwo Bohaterów Getta Warszawskiego", zorganizowana w związku z 80. rocznicą Powstania w Getcie Warszawskim. Konferencja poświęcona była działalności polskich instytucji kultury upamiętniających historię getta warszawskiego.

The opening of the exhibition at the European Parliament in Brussels was accompanied by the conference "Although if it be to die we will fight... and our deeds will live forever': Legacy of the Heroes of the Warsaw ghetto on the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising". The conference focused on the activities of Polish cultural institutions commemorating the history of the Warsaw ghetto. It was attended

Wystawa plenerowa MGW „Miasto żywych, miasto umarłych", Nowy Jork

WGM outdoor exhibition "City of the Living, city of the Dead", New York, USA

fot. R. Wilczyński

Z okazji 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim we współpracy z ambasadami oraz Instytutami Polskimi w następujących miastach pokazana została wystawa czasowa „Miasto żywych/miasto umarłych": Bruksela, Düsseldorf, Lizbona, Madryt, Wilno, Paryż i Nowy Jork. Wystawa miała poza tym odsłonę w Bibliotece Miejskiej w Jaworznie, a we współpracy z Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce i biurem europosłanki Anny Fotygi – w Sali im. Y. Menuhina Parlamentu Europejskiego w Brukseli, (kurator dr Paweł Freus).

On the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, the temporary exhibition "City of the Living/City of the Dead was shown in the following cities in cooperation with embassies and Polish Institutes: Brussels, Düsseldorf, Lisbon, Madrid, Vilnius, Paris and New York. The exhibition was also displayed in the Jaworzno Municipal Library and, in cooperation with the Social-Cultural Association of Jews in Poland and the office of MEP Anna Fotyga, in the Y. Menuhin Space of the European Parliament in Brussels, (curator PhD Paweł Freus).

- Szpital Bersohnów i Baumanów, Warszawa, prezentacja całoroczna
- The Bersohn and Bauman Hospital, Warsaw, year-round display
- Parlament Europejski, przestrzeń im. Y. Menuhina, Bruksela, 29 marca–31 marca; współorg. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce
- European Parliament, Y. Menuhin Space, Brussels, 29 March–31 March; in collaboration with the Socio-Cultural Association of Jews in Poland
- Ambasada RP w Belgii, Bruksela, 19 kwietnia – 16 maja; współorg.: Instytut Polski w Brukseli
- Embassy of the Republic of Poland in Belgium, Brussels, 19 April–16 May; in collaboration with the Polish Institute in Brussels
- Círculo de Bellas Artes i Centro Cultural Galileo, Madryt, 26 kwietnia-25 maja; współorg.: Instytut Polski w Madrycie
- Círculo de Bellas Artes and Centro Cultural Galileo, Madrid, 26 April–25 May; in collaboration with the Polish Institute in Madrid
- Torre dos Clérigos, Porto, kwiecień-maj; współorg.: Ambasada RP w Portugalii
- Torre dos Clérigos, Porto, April-May; in collaboration with the Embassy of the Republic of Poland in Portugal
- Konsulat Generalny RP, Nowy Jork, kwiecień-maj
- Consulate General of the Republic of Poland, New York, April-May
- Muzeum Historii Żydów im. Gaona Wileńskiego w Wilnie, 12 września-31 grudnia
- Vilna Gaon Museum of Jewish History, Vilnius, 12 September–31 December
- Instytut Polski w Paryżu, Paryż, 17-23 listopada
- Polish Institute in Paris, Paris, 17-23 November

Wystawa plenerowa „Getto płonie" na placu Grzybowskim w Warszawie

Outdoor exhibition "Ghetto Burning" on Grzybowski Square in Warsaw

fot. R. Wilczyński

Przygotowano **wystawę plenerową „Getto płonie"**, która powstała w oparciu o komiks autorstwa Tomasza Bereźnickiego i została zaprezentowana na placu Grzybowskim w Warszawie. Kurator: dr Paweł Freus (20 kwietnia 2023 – 1 kwietnia 2024; wystawę obejrzało ponad 100 000 osób).

MGW współorganizowało wystawę „Synagoga w Grodzisku" w Mediatece w Grodzisku Mazowieckim w ramach Festiwalu Kultury Żydowskiej organizowanego przez Stowarzyszenie Nowa Kultura i Edukacja, 18-21 sierpnia.

We współpracy z Ministerstwem Edukacji Izraela stworzono tablice edukacyjne poświęcone historii getta warszawskiego (koordynatorka: dr Halina Postek).

The outdoor exhibition **"Ghetto Burning"**, based on the comic book by Tomasz Bereźnicki was displayed in Grzybowski Square in Warsaw. Curator: PhD Paweł Freus (20 April 2023 – 1 April 2024; the exhibition was seen by over 100,000 people).

WGM co-organised the exhibition "The Grodzisk Synagogue" at the Mediateka in Grodzisk Mazowiecki as part of the Jewish Culture Festival organised by Stowarzyszenie Nowa Kultura i Edukacja, 18–21 August.

Educational displays on the history of the Warsaw ghetto were created in cooperation with the Israeli Ministry of Education (coordinator: PhD Halina Postek).

WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

NATIONAL AND INTERNATIONAL COOPERATION

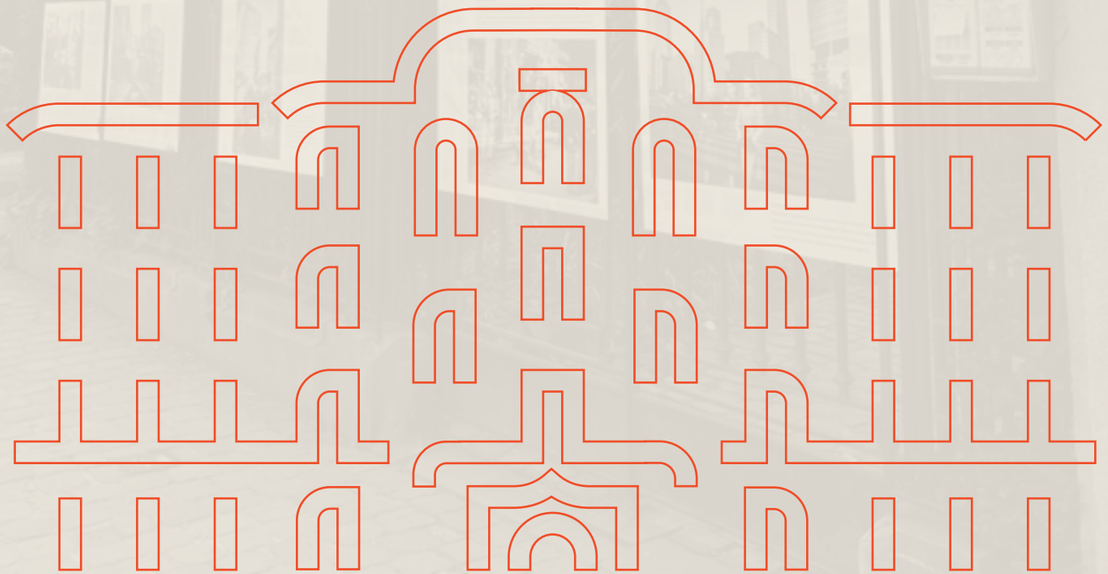

Dział Edukacji oraz Zbiorów współuczestniczyły w przygotowaniu cyklu filmów „Otwieranie ciszy", nagrywanych przez młodzież ze szkół położonych współcześnie na terenie byłego getta warszawskiego. Filmy opowiadają historię miejsc, w których obecnie znajdują się szkoły (1486 odsłon). Na budynkach szkół znajdują się tablice upamiętniające te miejsca.

Education and Collections Department participated in the making of a film series entitled "Opening the Silence", recorded by young people from schools located in the former Warsaw ghetto area. The films tell the story of the sites where the schools are located today (1486 views). There are plaques on school buildings commemorating the sites.

Współpraca krajowa z następującymi partnerami:

National cooperation was carried on with the following partners:

- Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce w ramach obchodów 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie nad realizacją następujących projektów:
  1. publikacja multimedialna „Żydowska pamięć o powstaniu w getcie warszawskim"
  2. warsztaty teatralne dla młodzieży i spektakl „Poczta" autorstwa Rabindranatha Tagore'a – indyjskiego poety, pisarza, filozofa, laureata Nagrody Nobla
  3. spektakl Teatru Polskiego Radia „Miłość szuka mieszkania" autorstwa Jerzego Jurandota
  4. spotkanie w Parlamencie Europejskim poświęcone upamiętnieniu 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim dla europosłów, przedstawicieli europejskich organizacji żydowskich i dziennikarzy

- The Social-Cultural Association of Jews in Poland within the framework of commemorating the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, on the implementation of the following projects:
  1. Multimedia publication "Jewish memory of the Warsaw Ghetto Uprising"
  2. Theatre workshops for young people and a performance of *The Post Office* by Rabindranath Tagore – Indian poet, writer, philosopher, and Nobel Prize winner
  3. A Polish Radio Theatre performance of Jerzy Juradot's *Love Looking for a Home*
  4. A special meeting at the European Parliament to commemorate the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising for MEPs, representatives of European Jewish organisations and journalists

- Instytutem Pamięci Narodowej – w zakresie działań edukacyjnych oraz współpracy merytorycznej (konferencje, upamiętnienia gett na terenie Mazowsza)

- Institute of National Remembrance – on educational activities and various other projects (conferences, commemoration of ghettos in the Mazovia region)

- Żydowskim Instytutem Historycznym – naukowa i edukacyjna

- Jewish Historical Institute – academic and educational cooperation

- Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń

- Warsaw Centre for Educational and Social Innovation and Training (WCIES)

- Instytucjami publicznymi, fundacjami i stowarzyszeniami w ramach obchodów 80-lecia powstania w getcie warszawskim

- Public institutions, foundations and associations within the framework of the commemoration of the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising

Projekt edukacyjny MGW „Otwieranie ciszy" prowadzony w warszawskich liceach

WGM's educational project "Opening the Silence" conducted in Warsaw high schools

fot. R. Wilczyński

Współpraca zagraniczna:

- Współpraca z izraelskimi instytucjami (Chór Dziecięcy Miasta Kiriyat Motzkin, Jerusalem Academy of Museum and Dance)
- Współpraca z IHRA oraz EJA (uczestnictwo w Annual Conference for Jewish Leaders)
- Współpraca z Instytutami Polskimi za granicą (Madryt, Sztokholm, Wilno, Paryż, Bruksela)
- Współpraca z Casa da Imprensa i Cinema Ideal w Lizbonie przy wystawie i pokazie filmów z okazji 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim
- Prezentacja koncepcji Muzeum Getta Warszawskiego podczas konferencji organizowanych przez Genocide Victims Museum w Belgradzie, przez Italian Remembrance Network w Rzymie i przez IHRA w Zagrzebiu
- Współpraca z Shapiro Silverberg AJC Central Europe Office; American Jewish Committee (AJC)

Muzeum jest członkiem instytucjonalnym Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Muzeów ICOM POLSKA oraz działa w sieci ENRS: European Network Remembrance and Solidarity | ENRS.

International cooperation:

- Collaboration with Israeli institutions (Kiriyat Motzkin City Children's Choir, Jerusalem Academy of Music and Dance)
- Cooperation with IHRA and EJA (participation in the Annual Conference for Jewish Leaders).
- Cooperation with Polish Institutes abroad (Madrid, Stockholm, Vilnius, Paris, Brussels)
- Collaboration with Casa da Imprensa and Cinema Ideal in Lisbon on an exhibition and film screening to mark the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising
- Presentation of the Warsaw Ghetto Museum project at conferences organised by the Genocide Victims Museum in Belgrade, the Italian Remembrance Network in Rome and IHRA in Zagreb
- Cooperation with Shapiro Silverberg AJC Central Europe Office and the American Jewish Committee (AJC)

The Museum is an institutional member of the Polish National Committee of the International Council of Museums ICOM POLAND and is active in the ENRS network: European Network Remembrance and Solidarity | ENRS.

Międzynarodowa konferencja EJA Annual Conference - Shaping the Future of European Jewry Together, Porto 2023

EJA Annual Conference - Shaping the Future of European Jewry Together, Porto, Portugal 2023

fot. R. Wilczyński

PAMIĘTAMY

WE REMEMBER

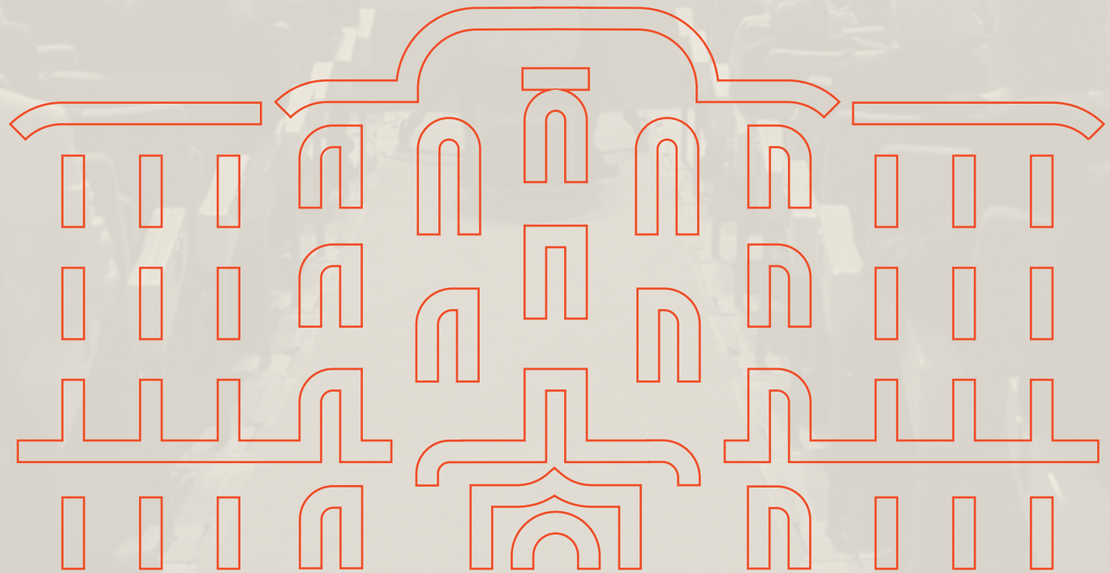

W roku 2023 uroczyście obchodzono 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim. Muzeum Getta Warszawskiego w 2022 podpisało porozumienie o współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym, Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce oraz Muzeum Historii Żydów Polskich Polin. Ponadto powstał komitet przygotowujący obchody rocznicy, w skład którego weszło 37 instytucji z całego kraju.

Dzięki tej współpracy powstała strona www.warsaw1943.pl, która stała się platformą zbierającą informacje o wszystkich wydarzeniach związanych z rocznicą, a także miejscem, gdzie można było poznać historię powstania w getcie warszawskim. W kalendarzu znalazło się około 200 wydarzeń upamiętniających rocznicę. Wydarzenia odbywały się na całym świecie. Państwo polskie przeznaczyło na sfinansowanie obchodów ponad 2 mln euro.

In 2023, we marked the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising. In 2022, the Warsaw Ghetto Museum signed a cooperation agreement with the Jewish Historical Institute, the Social-Cultural Association of Jews in Poland and the POLIN Museum of the History of Polish Jews. In addition, a committee comprising 37 institutions from all over Poland was formed to prepare the commemorations.

This collaboration led to the creation of the website www.warsaw1943.pl, which became a central platform for information on all events related to the anniversary, as well as a place where one could learn about the history of the Warsaw Ghetto Uprising. The calendar included around 200 commemorative events (held all over the world) to mark the anniversary. The Polish state contributed more than 2 million euros to fund the commemorations.

18 kwietnia 2023 w ogrodzie dawnego Szpitala Bersohnów i Baumanów umieszczono w ziemi kapsułę - symbol budowy instytucji, od lewej Hanna Wróblewska — Zastępczyni Dyrektora ds. Naukowo-Wystawienniczych; Joanna Dudelewicz — Zastępczyni Dyrektora ds. Ekonomiczno-Organizacyjnych i Inwestycji; Albert Stankowski — Dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego; Michael Traison — fundator nagrody dla Polaków ratujących żydowskie dziedzictwo

April 18, 2023 in the garden of the former Bersohn and Bauman Hospital. A capsule was placed in the ground - a symbol of the construction of the institution, from left, Hanna Wróblewska — Deputy Director for Research and Exhibition Programming; Joanna Dudelewicz — Deputy Director for Economic and Organizational Affairs and Investments; Albert Stankowski — Director of the Warsaw Ghetto Museum; Michael Traison — funder of the award for Poles saving Jewish heritage

fot. R. Wilczyński

Umieszczenie kapsuły czasu na terenie ogrodu Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów - siedziby MGW

Placement of a time capsule in the garden area of the Bersohn and Bauman Children's Hospital - the WGM headquarters

Częścią obchodów było symboliczne rozpoczęcie budowy Muzeum Getta Warszawskiego. 18 kwietnia 2023 roku w ogrodzie dawnego Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów zakopano kapsułę czasu. „Kapsuła czasu symbolizuje budowę instytucji, której głównym celem jest upamiętnienie getta warszawskiego i powstania, które miało tam miejsce. Taki los Niemcy zgotowali Żydom, w tym Żydom polskim. Głównym celem powstania była walka o godną śmierć, udowadniając tym samym, że nawet w najtragiczniejszych okolicznościach można zachować najwyższy poziom człowieczeństwa" – powiedział podczas uroczystości Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. Piotr Gliński.

The commemorations also included the symbolic commencement of the construction of the Warsaw Ghetto Museum. On 18 April 2023, a time capsule was buried in the garden of the former Bersohn and Bauman Children's Hospital. "The time capsule symbolises the building of an institution whose main purpose is to commemorate the Warsaw ghetto and the uprising that took place there. This was the fate that the Germans inflicted on the Jews, including Polish Jews. The main goal of the uprising was to fight for a dignified death, thus proving that even in the most tragic circumstances one can retain one's full humanity", said Piotr Gliński, Minister of Culture and National Heritage, during the ceremony.

Prezydent Izraela Izaak Herzog z pierwszą damą Michal Herzog, Prezydent Republiki Federalnej Niemiec Frank-Walter Steinmeier z pierwszą damą Elke Büdenbender, Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski, Dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego Albert Stankowski przy Kopcu Anielewicza w Warszawie

Israeli President Isaac Herzog with First Lady Michal Herzog, President of Federal Republic of Germany Frank-Walter Steinmeier with First Lady Elke Büdenbender, Warsaw Mayor Rafał Trzaskowski and Warsaw Ghetto Museum Director Albert Stankowski at the Anielewicz Mound in Warsaw

fot. R. Wilczyński

Oficjalne uroczystości upamiętniające 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim pod Pomnikiem Bohaterów Getta

Official ceremonies commemorating the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising at the Monument to the Ghetto Heroes in Warsaw

19 kwietnia Prezydent Izraela Izaak Herzog i Prezydent Republiki Federalnej Niemiec Frank-Walter Steinmeier w towarzystwie Prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego odwiedzili Bunkier Anielewicza i teren wykopalisk prowadzonych przez Muzeum Getta Warszawskiego przy dawnej ul. Miłej.

Goście zostali oprowadzeni po terenie wykopalisk przez archeologa dr Jacka Konika z Działu Naukowo-Badawczego MGW, który zaprezentował przykłady obiektów wydobytych podczas ubiegłorocznych prac prowadzonych przez Muzeum Getta Warszawskiego przy dawnej ul. Miłej.

On 19 April, the President of Israel Isaac Herzog and the President of Federal Republic of Germany Frank-Walter Steinmeier, accompanied by the Mayor of Warsaw Rafał Trzaskowski, visited the Anielewicz Bunker and the former 18 Miła St excavation site overseen by the Warsaw Ghetto Museum.

The guests were shown around the excavation site by archaeologist PhD Jacek Konik of the WGM Research Department, who presented examples of items excavated by the Warsaw Ghetto Museum at former 18 Miła Street.

Występ Chórów Dziecięcych: Miasta Kiriyat Motzkin w Izraelu, Miasta Łodzi oraz Chóru Artos Teatru Wielkiego – Opery Narodowej przed Pomnikiem Bohaterów Getta, w 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim

Performance of the Children's Choirs: The City of Kiriyat Motzkin in Israel, City of Lodz and the Artos Choir of the Grand Theater - National Opera in front of the Monument to the Ghetto Heroes, on the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising

19 kwietnia pod Pomnikiem Bohaterów Getta odbyły się oficjalne uroczystości upamiętniające 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim, transmitowane na żywo przez główne polskie stacje telewizyjne. W uroczystościach wzięli udział Prezydent RP Andrzej Duda, a także Prezydent Państwa Izrael Izaak Herzog, Prezydent Republiki Federalnej Niemiec Frank-Walter Steinmeier, Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski, Przewodniczący Światowego Kongresu Żydów Ronald Lauder oraz Ocalali: Colette Avital, przewodnicząca Rady Muzeum Getta Warszawskiego, członek Rady Muzeum Getta Warszawskiego Marian Turski oraz Krystyna Budnicka, jedna z ostatnich żyjących osób ocalałych z getta warszawskiego. Obecni byli także przedstawiciele władz państwowych, korpusu dyplomatycznego, organizacji żydowskich i instytucji kulturalnych oraz Sprawiedliwi wśród Narodów Świata. Zebrani odmówili modlitwy ekumeniczne i kadisz za zmarłych. Wykonano również pieśń żydowskich partyzantów „Zog nit keyn mol", znaną jako hymn Ocalałych z Holokaustu. Została ona zaśpiewana przez polsko-izraelski młodzieżowy chór składający się z Chóru Dziecięcego Miasta Kiriyat Motzkin w Izraelu, Chóru Dziecięcego Miasta Łodzi oraz Chóru Artos Teatru Wielkiego – Opery Narodowej im. Władysława Skoraczewskiego. Występ połączonych chórów odbył się w ramach polsko-izraelskiego programu wymiany kulturalnej (Chór Dziecięcy Miasta Łodzi odwiedził Izrael, gdzie zrealizował intensywny program muzyczny, edukacyjny i kulturalny) i był wyrazem hołdu dla wszystkich polskich i żydowskich ofiar niemieckiego terroru w czasie II wojny światowej.

On 19 April, official ceremonies commemorating the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising were held at the Monument to the Ghetto Heroes, broadcast live by major Polish television stations. They were attended by the President of the Republic of Poland Andrzej Duda, the President of the State of Israel Isaac Herzog, the President of the Federal Republic of Germany Frank-Walter Steinmeier, the Mayor of Warsaw Rafał Trzaskowski, the President of the World Jewish Congress Ronald Lauder and Survivors: Colette Avital (Chairwoman of the Warsaw Ghetto Museum Council), Marian Turski (WGM Council member), and Krystyna Budnicka, one of the last living Survivors of the Warsaw ghetto. Also present were representatives of government, members of the diplomatic corps, representatives of Jewish organisations and cultural institutions, as well as Righteous Among the Nations. Those gathered said ecumenical prayers and Kaddish for the dead. The Jewish fighters' song *Zog nit keyn mol*, known as the anthem of Holocaust Survivors, was also performed. It was sung by a Polish-Israeli youth choir consisting of the Children's Choir of the City of Kiriyat Motzkin in Israel, the Children's Choir of the City of Łódź and the Władysław Skoraczewski Artos Choir of the Grand Theatre – National Opera. The combined choir performance was held within the framework of a Polish-Israeli cultural exchange programme (the Children's Choir of the City of Łódź visited Israel, where it completed an intensive musical, educational and cultural programme) and paid tribute to all Polish and Jewish victims of German terror during World War II.

fot. R. Wilczyński

Uroczysty koncert Polsko-Izraelskiej Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej „Pamięć i przyszłość" upamiętniający 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim, Teatr Wielki – Opera Narodowa. Na zdjęciu kompozytorka Elżbieta Sikora oraz dyrygentka Anna Sułkowska-Migoń

A ceremonial concert by the Polish-Israeli Youth Symphony Orchestra "Memory and Future"; commemorating the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, Grand Theater – National Opera Pictured are composer Elzbieta Sikora and conductor Anna Sulkowska-Migoń

19 kwietnia w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej zorganizowano koncert Polsko-Izraelskiej Orkiestry Symfonicznej. Młodzieżową orkiestrą muzyków dyrygowała wirtuozka Anna Sułkowska-Migoń, laureatka prestiżowego konkursu La Maestra w Paryżu (2022), Paszportu Polityki (2022) oraz stypendystka Taki Alsop 2022–2024. Podczas koncertu zabrzmiała VIII Symfonia op. 83 Kwiaty Polskie. Jej twórcami są dwaj wybitni artyści żydowskiego pochodzenia – kompozytor Mieczysław Weinberg i Julian Tuwim, autor ponadczasowego poematu *Kwiaty polskie*. Symfonia jest jednym z najcenniejszych dzieł Weinberga. Tego wieczoru miała miejsce również światowa premiera utworu Tenebrae, skomponowanego specjalnie na tę okazję przez słynną polską kompozytorkę Elżbietę Sikorę.

On 19 April, the Polish-Israeli Symphony Orchestra played a concert at the Grand Theatre – National Opera. The youth orchestra was conducted by virtuoso Anna Sułkowska-Migoń, winner of the prestigious La Maestra competition in Paris (2022), the *Polityka* Passport (2022), and Taki Alsop fellow (2022-2024). The concert featured Symphony No. 8, Op. 83, *Polish Flowers*. It was written by two outstanding artists of Jewish origin – composer Mieczysław Weinberg and Julian Tuwim, author of the timeless poem *Polish Flowers*. The symphony is one of Weinberg's most celebrated works. The evening also saw the world premiere of *Tenebrae*, a work composed especially for the occasion by the famous Polish composer Elżbieta Sikora.

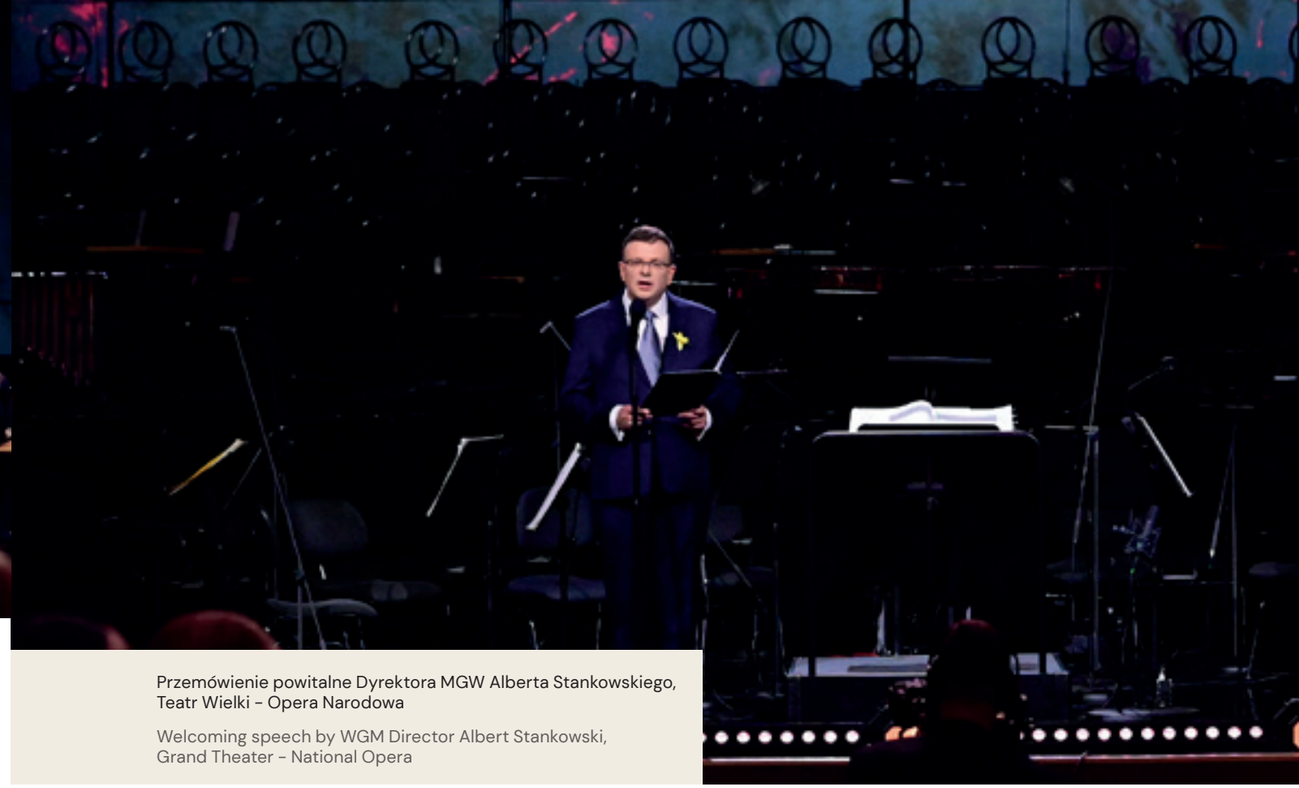

Przemówienie powitalne Dyrektora MGW Alberta Stankowskiego, Teatr Wielki – Opera Narodowa

Welcoming speech by WGM Director Albert Stankowski, Grand Theater – National Opera

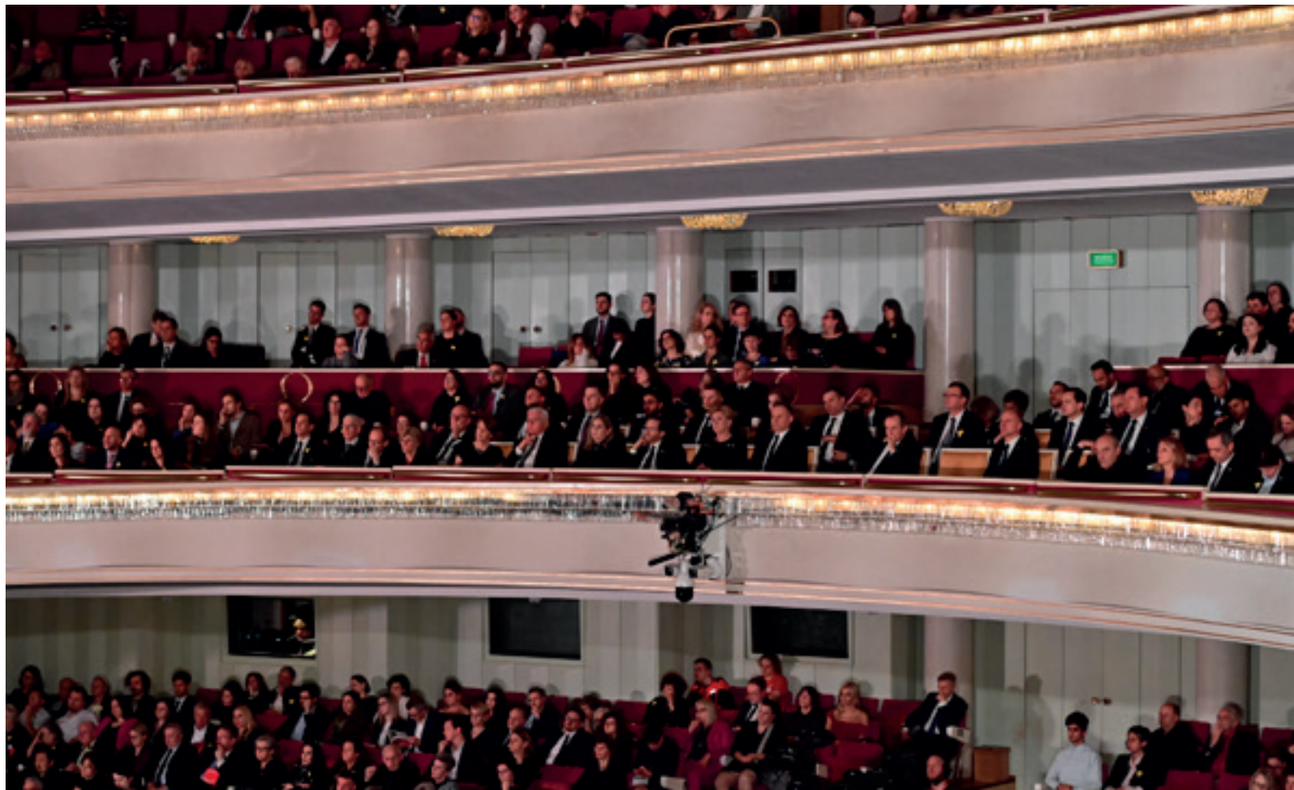

fot. R. Wilczyński

Wacław Kornblum
— Ocalały z Zagłady
i Albert Stankowski
— Dyrektor MGW
podczas uroczystości
upamiętniających
80. rocznicę powstania
w getcie warszawskim

Wacław Kornblum
— Holocaust Survivor
and Albert Stankowski
— Director of the WGM
during the ceremony
commemorating the 80th
anniversary of the Warsaw
Ghetto Uprising

fot. R. Wilczyński

Polsko-Izraelska
Młodzieżowa
Orkiestra Symfoniczna

Polish-Israeli
Youth Symphony
Orchestra

Łącznie na scenie Teatru Wielkiego – Opery Narodowej zagrało 200 muzyków. Koncertu na żywo wysłuchało prawie 2000 osób. Koncert był również transmitowany w TVP1 i TVP Historia. Gośćmi specjalnymi koncertu byli Prezydent RP Andrzej Duda, Prezydent Izraela Izaak Herzog, Prezydent Niemiec Frank-Walter Steinmeier oraz Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotr Gliński, a także Świadkowie i Ocalali z Zagłady, w tym Colette Avital, Marian Turski, Wacław Kornblum, a także Anna Stupnicka-Bando.

A total of 200 musicians performed on the stage of the Grand Theatre – National Opera. Nearly 2000 people listened to the concert. It was also broadcast on TVP1 and TVP Historia. Special guests included the President of the Republic of Poland Andrzej Duda, the President of Israel Isaac Herzog, the President of Germany Frank-Walter Steinmeier and the Polish Minister of Culture and National Heritage Piotr Gliński, as well as Witnesses and Holocaust Survivors, including Colette Avital, Marian Turski, Wacław Kornblum and Anna Stupnicka-Bando.

Koncert chóralny w Filharmonii Narodowej z okazji 83. Rocznicy zamknięcia granic getta warszawskiego

Choral concert at the National Philharmonic to commemorate the 83rd Anniversary of the closing of the Warsaw ghetto

fot. R. Wilczyński

Redaktor Marian Turski,
Ocalały z Zagłady

Editor Marian Turski,
Survivor of the Holocaust

Tadeusz Rolke, artysta fotograf, darczyńca kolekcji fotografii
„Tu byliśmy” z Albertem Stankowskim, Dyrektorem MGW

Tadeusz Rolke, artist photographer, donor of the „Here We Were”
photo collection with Albert Stankowski, Director of the WGM

fot. R. Wilczyński

Z inicjatywy Muzeum Getta Warszawskiego Poczta Polska wydała znaczek pocztowy wydrukowany w nakładzie 128 tys. sztuk. Narodowy Bank Polski wyemitował dwa rodzaje monet okolicznościowych. „Getto płonie: Historia łączniczek powstania w getcie warszawskim".

At the initiative of the Warsaw Ghetto Museum, Poczta Polska (Polish Post) issued a postal stamp with a print run of 128,000 copies. The National Bank of Poland issued two commemorative coins – "Ghetto Burning: The story of the women liaison officers during the Warsaw Ghetto Uprising".

Złota moneta
Au 900
Nakład monety
1 200

Srebrna moneta
Ag 925
Nakład monety
10 000

Gold Coin
Au 900
Mintage
1 200

Silver coin
Ag 925
Mintage
10 000

Prezentacja filmu „Dwie flagi. Opowieść o Żydowskim Związku Wojskowym". W dyskusji udział wzięli m.in. prof. August Grabski; reż. Jolanta Kessler-Chojecka; Albert Stankowski — Dyrektor MGW

Presentation of the film „Two Flags. The History of the Jewish Military Union". Participants in the discussion included Prof. August Grabski; dir. Jolanta Kessler-Chojecka; Albert Stankowski — Director of the WGM

fot. R. Wilczyński

Film **„Dwie flagi: Historia Żydowskiego Związku Wojskowego"** w reżyserii Jolanty Kessler-Chojeckiej opowiada historię mało znanej organizacji wojskowej, która przez wiele lat była pomijana w historiografii. Jego celem jest wypełnienie luki, która istniała po II wojnie światowej z powodów politycznych. Żydowski Związek Wojskowy, składający się w dużej mierze z członków młodzieżowej organizacji Betar, był ugrupowaniem prawicowym, przez co jego wkład w powstanie w getcie warszawskim był w PRL pomijany, a badacze nie zajmowali się tym tematem. Dopiero w Izraelu Chaim Lazar niestrudzenie zbierał świadectwa o ŻZW i w 1966 r. opublikował książkę „Muranowska 7", do dziś nieprzetłumaczoną na język polski. W ostatnich kilkunastu latach historycy w Polsce i Izraelu zaczęli badać tę organizację i ukazało się kilka publikacji na ten temat. Telewizyjna premiera dokumentu odbyła się w przeddzień rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim. Film został wyprodukowany przez Muzeum Getta Warszawskiego, Grupę Filmową FINA i Telewizję Polską.

The film "Two Flags: The History of the Jewish Military Union", directed by Jolanta Kessler-Chojecka, tells the story of a little-known military organisation that historiography has overlooked for many years. It aims to provide the piece that was missing from the historical puzzle following World War II for political reasons. The Jewish Military Union, made up largely of members of the Betar youth organisation, was a right-wing group, and thus its contribution to the Warsaw Ghetto Uprising was dismissed in the People's Republic of Poland, the subject barely touched by researchers. It was only in Israel that Chaim Lazar tirelessly collected testimonies about the ŻZW, publishing the book *Muranowska 7* in 1966 (it still has not been translated into Polish). It is only in the last dozen or so years that historians in Poland and Israel have begun to research the organisation and several publications on the subject have now appeared. The documentary premiered on television on the eve of the anniversary of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising. The film was produced by the Warsaw Ghetto Museum, the Film Group, FINA and Polish Television.

W ramach obchodów 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim zaprezentowana została seria krótkich filmów poświęconych pierwszemu miejskiemu powstaniu w okupowanej przez Niemców Europie przeprowadzonemu przez warszawskich Żydów. Filmy, przeznaczone dla odbiorców z Europy Środkowej, zostały wyprodukowane przez American Jewish Committee we współpracy z Muzeum Getta Warszawskiego. Materiał filmowy został opublikowany na Facebooku i YouTube.

To commemorate the Uprising, a series of short films dedicated to the first urban uprising in German-occupied Europe organised by the Jews of Warsaw was screened. The films, intended for a Central European audience, were produced by the American Jewish Committee in collaboration with the Warsaw Ghetto Museum. The footage was published on Facebook and YouTube.

Styczniowe spotkanie z Judy Batalion otworzyło serię webinariów związanych z 80. rocznicą powstania w getcie warszawskim. Pisarka opowiadała o fascynujących, choć zapomnianych bohaterkach żydowskiego ruchu oporu podczas II wojny światowej. Punktem wyjścia była jej bestsellerowa książka "The Light of Days: The Untold Story of Women Resistance Fighters in Hitler's Ghettos", opublikowana w 2021 roku. Opowieść o wojnie, walce o wolność, niezwykłej odwadze, kobiecej przyjaźni i woli przetrwania w obliczu ogromnych przeciwności losu stała się bestsellerem, jak odnotował New York Times, i zdobyła nagrody National Jewish Book Award oraz Canadian Jewish Literary Award. Została przetłumaczona na 22 języki. Powstała również adaptacja dla młodych czytelników. Ekranizację książki planuje Steven Spielberg, a Judy Batalion jest współautorką scenariusza.

A meeting with Judy Batalion in January was the first of a series of webinars related to the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising. The writer talked about the fascinating but forgotten Jewish women resistance fighters of World War II. Her point of departure was her bestselling book *The Light of Days: The Untold Story of Women Resistance Fighters in Hitler's Ghettos*, published in 2021. The story of war, the fight for freedom, extraordinary courage, female friendship and the extraordinary will to survive in the face of untold adversity became a bestseller, as noticed by the New York Times, and won the National Jewish Book Award and the Canadian Jewish Literary Award. It has been translated into 22 languages. An adaptation for young readers has also been made. Steven Spielberg is planning to make it into a movie, and Judy Batalion is co-authoring the screenplay.

Spektakl „Lekcja umierania doktora Korczaka" w Teatrze Lalka

Performance of *Doctor Korczak's Lesson in Dying* at the Lalka Theatre

W ramach obchodów 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim przygotowano serię krótkich wideo poświęconych powstaniu. Filmy wyprodukowano we współpracy z AJC Central Europe

As part of the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, a series of short videos dedicated to the uprising have been prepared. The videos were produced in cooperation with AJC Central Europe

24 kwietnia miał swoją premierę w Teatrze Lalka w Warszawie **spektakl „Lekcja umierania doktora Korczaka"** na podstawie sztuki Rabindranatha Tagore „Poczta". Spektakl powstał dzięki współpracy Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce i Muzeum Getta Warszawskiego w ramach obchodów rocznicy.

On 24 April, the play ***Doctor Korczak's Lesson in Dying*** based on Rabindranath Tagore's play *The Post Office*, premiered at Teatr Lalka in Warsaw. The play was produced within the framework of a collaboration between the Social-Cultural Association of Jews in Poland and the Warsaw Ghetto Museum.

Powstał związany z 80. rocznicą powstania w getcie warszawskim projekt edukacyjny „Kalendarium powstania w getcie warszawskim", składający się z kampanii na TikToku i Instagramie, audioprzewodnika i gry miejskiej na smartfony. Materiały w aplikacji TikTok zyskały ponad 2000 obserwujących, ponad 36 000 polubień, a łączny zasięg przekroczył 1 000 000 odtworzeń. Na Instagramie materiały miały prawie 40 000 wyświetleń. W quizach udzielono ponad 5000 odpowiedzi. Większość publiczności pochodziła z Warszawy, a przedział wiekowy wynosił 18-35 lat.

An educational project related to the 80th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, "Timeline of the Warsaw Ghetto Uprising", consisting of campaigns on TikTok and Instagram, an audio guide and a city game for smartphones was developed. The materials on TikTok gained more than 2000 followers, garnering over 36,000 likes and over 1,000,000 views. On Instagram, the materials had almost 40,000 views. The quizzes received more than 5000 answers. Most of the audience came from Warsaw, Poland, and the age range was 18-35 years.

Aby ułatwić pracę nauczycielom i edukatorom zainteresowanym prowadzeniem zajęć na temat historii getta warszawskiego, Dział Edukacji Muzeum Getta Warszawskiego przygotował krótki film dokumentalny „Historia getta warszawskiego", opowiadający w przystępny sposób, w trzech wersjach językowych, historię największego getta w okupowanej Europie. W filmie wykorzystano archiwalne zdjęcia i materiały filmowe (m.in. z archiwum United States Holocaust Memorial Museum i Yad Vashem), fragmenty tekstów literackich oraz relację ocalałej Barbary Marlow. Zastosowane techniki wizualne, takie jak animacja graficzna i koloryzacja materiałów archiwalnych, sprawiają, że film angażuje uwagę uczniów i jest dostosowany do ich potrzeb. Dostępny na YouTube i stronie www.warsaw1943.pl film obejrzano już ponad 130 tys. razy.

To facilitate the work of teachers and educators who want to teach the history of the Warsaw ghetto, the WGM Education Department prepared a short documentary film, "A History of the Warsaw ghetto", which tells the story of the largest ghetto in occupied Europe in an accessible way, in three languages. The film features archival photographs and film footage (including from the United States Holocaust Memorial Museum and Yad Vashem), excerpts from literary sources, and the account of survivor Barbara Marlow. The visual techniques used, such as animation and colourisation of archival material, make the film engaging and perfect for the needs of students. Available on YouTube and www.warsaw1943.pl, the film has already been viewed over 130,000 times.

Zapalenie zniczy przy zachowanym fragmencie muru getta na terenie XII LO im. H. Sienkiewicza, ul. Sienna 53, Marian Turski — Ocalały z Zagłady; Albert Stankowski — Dyrektor MGW

Lighting of candles at the preserved fragment of the ghetto wall on the grounds of the XII H. Sienkiewicz High School, 53 Sienna Street, Marian Turski — Holocaust Survivor; Albert Stankowski — Director of the WGM

Zapalenie zniczy przy zachowanym fragmencie muru getta na terenie XII LO im. H. Sienkiewicza, ul. Sienna 53, Artur Hofman — Prezes Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce; Albert Stankowski — Dyrektor MGW

Lighting of candles at the preserved fragment of the ghetto wall on the grounds of the XII H. Sienkiewicz High School, 53 Sienna Street, Artur Hofman — President of the Social and Cultural Society of Jews in Poland; Albert Stankowski — Director of the WGM

fot. R. Wilczyński

W ramach obchodów 83. rocznicy zamknięcia granic getta warszawskiego 16 listopada odbyła się uroczystość zapalenia zniczy pod murem getta przy ul. Siennej 53, na terenie XII Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza w Warszawie, z udziałem zaproszonych gości.

As part of the commemoration of the 83rd anniversary of the closing of the Warsaw ghetto, a candle-lighting ceremony was held on 16 November at the ghetto wall at 53 Sienna Street, in the grounds of the H. Sienkiewicz High School in Warsaw, with the participation of invited guests.

Przykłady innych działań Muzeum w sferze pamięci

Zaangażowanie w ochronę konserwatorską terenu dawnego getta warszawskiego

Badamy stan ostańców zabudowy i zmian granic getta na przestrzeni lat. Od października 2021 roku teren getta warszawskiego jest ujęty w gminnej ewidencji zabytków. Obecnie każde pozwolenie na budowę na tym terenie wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem, co oznacza zwiększoną ochronę archeologiczną terenu dawnego getta oraz historycznych artefaktów, które wciąż znajdują się na jego obszarze.

29 marca z inicjatywy Muzeum Getta Warszawskiego Senat RP zainaugurował ogłoszony przez Sejm RP Rok Pamięci Bohaterek i Bohaterów Getta Warszawskiego. Inauguracji towarzyszyła prezentacja wybranych eksponatów Muzeum Getta Warszawskiego.

Examples of Other Memorial Activities Undertaken by the Museum

Involvement in the conservation of the former Warsaw ghetto area

We are investigating the condition of historic buildings and any changes to the ghetto boundaries over the years. In October 2021, the Warsaw ghetto area was added to the Municipal Heritage List. Any construction project has to be consulted with the provincial conservation authority, which means increased archaeological protection for the former ghetto area and the historical artefacts that are still lodged there.

On 29 March, at the initiative of the Warsaw Ghetto Museum, the Senate of the Republic of Poland inaugurated the Year of the Warsaw Ghetto Heroes, proclaimed by the Polish Sejm. The inauguration was accompanied by a presentation of selected Warsaw Ghetto Museum exhibits.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej przy ul. Stawki 5/7 przypominającej o zagładzie ludności żydowskiej (27 stycznia 2023, Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu), Albert Stankowski — Dyrektor MGW

Unveiling of the memorial plaque at 5/7 Stawki St recalling the extermination of the Jewish population (27 January, 2023, International Holocaust Remembrance Day), Albert Stankowski — Director of the WGM

Kampania społeczna „Miasto za murem" przywołująca pamięć o rocznicy zamknięcia granic getta warszawskiego

Social campaign "City behind the wall" to recall the anniversary of the closing of the Warsaw Ghetto borders

Adina Blady-Szwajger - mural z serii Bohaterki warszawskiego getta, proj. Dariusz Paczkowski

Adina Blady-Szwajger - mural from the Warsaw Ghetto Heroines series by Dariusz Paczkowski

fot. R. Wilczyński

Ochrona zabytków

Z inicjatywy MGW włączono do gminnej ewidencji zabytków m.st. Warszawy oryginalne ogrodzenie budynku przy ulicy Stawki 5/7 od strony ulicy Niskiej. Muzeum ufundowało umiejscowioną na ogrodzeniu tablicę upamiętniającą zagładę ludności żydowskiej Warszawy.

Protection of Historic Monuments

At the initiative of the Warsaw Ghetto Museum, the original fence of the building at 5/7 Stawki Street, on the Niska St side, was added to the City of Warsaw Municipal Heritage List. The Museum funded a plaque on the fence commemorating the extermination of Warsaw's Jewish population.

Odsłonięcie pomnika „Macewa Pamięci" w Józefowie Biłgorajskim

Unveiling of the „Matzevah of Memory" monument in Jozefow Bilgorajski

fot. bilgorajska.pl

Projekt „Macewy Pamięci"

Projekt powstał we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej oraz samorządami i społecznościami lokalnymi na Mazowszu. Powstające rzeźby - „Macewy Pamięci" autorstwa Jerzego Kaliny upamiętniają ludność żydowską zamieszkującą mniejsze miejscowości. Pierwszą odsłonięto w 2022 roku w Józefowie Biłgorajskim, przed dawną synagogą, z okazji 80. rocznicy Akcji „Reinhardt". Projekt odsłaniania kolejnych „Macew Pamięci" jest kontynuowany i do tej pory odsłonięto trzy pomniki.

The "Matzevah of Memory" Project

Done in collaboration with the Institute of National Remembrance and local authorities and communities in Mazovia. The resulting sculptures, "Matzevah of Memory" by Jerzy Kalina, commemorate the Jewish communities of smaller towns and villages. The first "Matzevah of Memory" was unveiled in 2022 in Józefów Biłgorajski in front of the former synagogue on the 80th anniversary of Operation Reinhardt. The unveiling of "Matzevah of Memory" continues and so far three have been unveiled.

Biblioteka

W zbiorach bibliotecznych MGW na koniec 2023 roku znajdowało się 2580 książek (w tym 437 przekazanych w formie darowizny) oraz 51 czasopism (w tym dwa przekazane w formie darowizny), 21 e-booków, 9 filmów i 27 egzemplarzy zakwalifikowanych jako zbiory specjalne (mapy i płyty).

Library

At the end of 2023, WGM's library collection included 2580 books (437 donated) and 51 magazines (including two donated), 21 e-books, nine films, and 27 items classified as special collections (maps and recordings).

Uroczystość umieszczenia kapsuły przed budynkiem powstającego Centrum Edukacji im. Dzieci Warszawy (dawnego pawilonu Okulistyki Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów)

A ceremony to place the capsule in front of the Children of Warsaw Education Center under construction (the former Ophthalmology Pavilion of the Bersohn and Bauman Children's Hospital)

fot. R. Wilczyński

Frekwencja

- Portal internetowy (www.1943.pl) w 2023 roku – 179 622 odsłon, 74 145 użytkowników, 73 253 nowych użytkowników.
- W 2023 roku informacje z mediów społecznościowych (FB, IG, TikTok) MGW miały łącznie zasięg na poziomie 5 416 869. Zainteresowaniem cieszyły się felietony historyczne, cykle zdjęciowe, posty przypominające o ważnych wydarzeniach z getta warszawskiego i gett lokalnych i kalendaria.
- Profil MGW na Facebooku obserwowało w 2023 roku 13 500 użytkowników, polubiło 22 007
- Projekty filmowe Muzeum na kanale YouTube uzyskały 300 000 wyświetleń.
- Dużym zainteresowaniem na Facebooku i Instagramie cieszą się autorskie cykle: fotografie prezentujące archiwalne zdjęcia Warszawy i te poświęcone nieznanym aspektom życia w getcie. Z kolei na kanale YouTube - krótkie formaty wideo w przystępny sposób promujące informacje o getcie warszawskim oraz filmy historyczne.
- W związku z rocznicami w roku 2023, poza publikacjami na stronach internetowych muzeum i w profilu społecznościowym, MGW było obecne 4417 razy w przekazach medialnych głównego nurtu: między innymi w telewizjach, radiach, portalach i gazetach papierowych; łączna wartość zasięgu wyniosła 78 mln zł.

Online and Media Presence

- The www.1943.pl website; in 2023 – 179,622 page views, 74,145 users, 73,253 new users.
- In 2023, WGM's social media posts (FB, IG, TikTok) had a total number of 5,416,869 hits. Historical essays, photograph series, posts recalling important events in the history of the Warsaw ghetto or other ghettos and timelines garnered particular interest.
- WGM's Facebook profile is followed by 13,500 users and liked by 22,007.
- The Museum's film projects on its YouTube channel have had 300,000 views.
- Of great interest are the author's series (FB, IG): photographs presenting archival photos of Warsaw and those devoted to unknown aspects of life in the ghetto. In turn, on the YouTube channel - short video formats promoting information about the Warsaw ghetto and historical films in an accessible way.
- In connection with the anniversaries in 2023, in addition to publications on the Museum website and social media profile, WGM was featured in mainstream media coverage 4417 times, including on TV, radio, online and in traditional newspapers; the total coverage was worth 78 milions PLN.

fot. M. Czechowicz

Szpital Dziecięcy Bersohnów i Baumanów, przed rozpoczęciem remontu, koniec roku 2023

Bersohn and Bauman Children's Hospital, before renovation begins, end of 2023

Wizualizacja nowej siedziby Muzeum Getta Warszawskiego, proj. Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Visualization of the new headquarters of the Warsaw Ghetto Museum, design: Autorska Pracownia Projektowa Jerzy Wowczak

Serdecznie zachęcamy Państwa do śledzenia naszych bieżących działań oraz udziału w corocznych obchodach rocznic zamknięcia granic getta czy wybuchu powstania w getcie, jak i naszych przyszłych inicjatyw. Wspólnie dążymy do zachowania pamięci o ludziach, ich tragicznych wojennych losach, ogromnej liczbie zabitych osób, a także o codzienności getta, by pamiętać, ocalić od zapomnienia i nie zapomnieć, „by powiedzieć synom naszym, a oni następnym pokoleniom".

We invite you to follow our current activities and to take part in the annual commemorations of the anniversaries of the closing of the ghetto and of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising, as well as our future initiatives. Together we make efforts to preserve the memory of people, their tragic wartime fate, the huge number of lives lost, as well as everyday life in the ghetto, in order to remember, to save from oblivion and so that we don't forget "to tell our children, and they the next generation".

Copyright © Muzeum Getta Warszawskiego

Redakcja: Agnieszka Rasmus-Zgorzelska
Korekta: Michał Grochowski
Tłumaczenie: Dominika Gajewska
Opracowanie graficzne: Paweł Podkowiński
Koordynacja: Renata Tomków

Druk: BGGA Sp. z o.o.

Warszawa 2024
ISBN 978-83-971422-1-3

Muzeum Getta Warszawskiego
ul. Zielna 39
00-108 Warszawa, Polska
Tel: +48 22 419 92 50
E-mail: muzeum@1943.pl

www.1943.pl

www.facebook.com/1943pl

www.youtube.com/@mgw1943

www.instagram.com/warsawghettomuseum

www.linkedin.com/company/muzeum-getta-warszawskiego

Muzeum Getta Warszawskiego
www.1943.pl